

Hind 18 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

SALAEUKAD

LEMMIKLOOMANDUS

**MIDRIMAA
NUKUTEATRIS**

**PÜÜA VARI
KINNI!**

POPIMAD MÄNGUD

**POLAARUURIJAD
NABAL JA
LEGOKARBIS**

LUULETAVAD TALLINNA JÄRVEOTSA GÜMNAASIUMI III-B KLASSI LAPSED

KOOL

Lähen kooli, võtan tooli,
avan kapi, võtan mapi.
Vahetunnis ma ei söö,
laulutunnis laulu löön.

Sünne Mellis

KODU

Maja teeb meil valmis isa,
söögi teeb meil valmis ema.
Laps teeb tööd kõik ruttu,
koer lööb vahel nuttu.

Maria Ignatenko

KOOLITUNNID

Eesti keeles õpin ma
väga hästi lugema.
Matas tegin veidi pulli,
kirjutasin mitu nulli.
Loodusõpetus on hea –
seda võtab minu pea.

Kaspar Sanglepp

MEIE KOER

Taksikoer meil oli kodus.
Pissis maha, näris mööbli,
kinni panime ta kööki.
Seal ta näris juhtme läbi.
Ütlesime: häbi-häbi!

Dioleen Talviste

Oivi Koolmeister
Leisi algkoolist

RAKVERELASTE VÄRSSE

PÄRAST KOOLI

Vihikuid mul täis on tuba,
ema tõrelebki juba.
Korrastada tuleb kapp,
ära panna mapp.
Koolikotti pliiatsid ja kamm –
seegi paremuse poole samm.

Liina Põldma
Rakvere põhikooli 3. klassist

VANEMATE HOOL

Minu isa-ema mulle armsad,
minu peale väga valvsad.
Hommikul tööle lähavad ruttu-ruttu,
toast siis kostab minu nuttu.
Isa tuleb tagasi ja venna jääb vagasi.
Isal katki rool, ema ehmund:lapsel kool!

Mariann Kaasik

NALJALUGU

Kooli trepist üles ruttan, kaenlas mapp
ja mapis lapp.
Õpsi riietus on napp,
sest et üles ütles kapp.

Heidi Leid

HOMMIK

Isa keerab rooli,
õde läks kooli,
ema pühib tuba,
mina lähen juba!

Raimond Männik
Rakvere põhikooli 3. klassist

MÄRTS ON TEATRIKUU!

HEA LAPSE SÕBRAD JA SUGULASED
käisid Nukuteatris ja
pajataavad nüüd oma muljeid.

Nukuteatris oli Midrimaa!

...
Veebruaris käisin Nukuteatris Midrimaa laste kunstinaütuse avamisel. Enne näituse avamist pidime nägema "Onu Remuse lugusid", aga üks näitleja oli haigestunud ja meile näidati hoopis "Mustlastüdruk Ringlat". Kui näidend lõppes, siis esines meile Midrimaa väikeste laste lauluring ja siis kuulutati näitus avatuks. Piltidest meeldis mulle kõige rohkem Kätlin Saluveeri sөejoonistus, kus oli kujutatud kasetüvesid. Piltide vaatamise ajal pakuti meile ka kommi. Minu arust oli näitus isegi näidendist huvitavam.

Mari-Liis Luts Ruila põhikoolist

Muljeid lavastusest "Haldjaöö"

...
"Haldjaöö" on väga tore näidend. Eriti meeldisid mulle rekvisiidid. Näidend meenutas mulle tuntud muinasjuttu "Okasroosike", kus haldjad töid peategelasele igasuguseid kingitusi (väarikuse, aususe, kindlameelsuse jne). Kõige viimasena saabus paha haldjas, kes kinkis lapsukesele igasuguseid pahesid – kadeduse, kärsituse jne. Oma 15. sünnipäeval avastas Nele enda seest veel teisegi tüdruku, kelle nimi oli Elen (tagurpidi Nele). Nad olid väga erinevad ega saanud üldse omavahel läbi. Ja siis juhtus veel põnevaid asju, mida ma ei jõuagi ära kirjutada – minge ja vaadake ise!

Liis Lass Tallinnast

Sellised kassid on Midrimaal

Fotod: Meeli Küttim

Midrimaa näituse avamiselt

...
"Haldjaöös" polnud midagi, mis mulle poleks meeldinud. Kõik oli hästi korraldatud ja efektid andsid palju juurde. Kostüümid olid vapustavad, kõigil haldjatel olid nii ilusad riided. See oli kõige kenam näidend minu elus!

Reelika Mikenson Tallinnast

...
Eriti head olid näidendi heliefektid – oli selline tunne, et kõik toimus päriselt. Kõige huvitavamaks tegi asja see, et etendust vaatasime trepi peal istudes ja siis kui näitlejad mööda võrku üles ronisid, järgnesime neile ka meie. Kurb oli see, et etendus sai ruttu otsa.

Laura Viik Tallinnast

...
See etendus oli päris tore, aga oleks võinud olla ka paremini läbi mõeldud. Hea mõte oli see, et inimestele anti istumise alla padi. Natuke jube oli vaadata, kui Nele ja Elen ronisid võrke peal. Mulle meeldisid haldjate kostüümid, need olid hästi läbi mõeldud ja sobisid selle tegevuse juurde. Lahe oli ka see, kui nad tulid sealt akna tagant – nagu oleksid tulnud õuest.

Kätlin Reinson

LUMEINIMESE JÄLIL

Meh- teh jети jalajalg Nepaalis 5800 meetri kõrgusel liustikul.

kobakad käed ja pikk hatune karv, värvilt must või tumepruun. Erinevalt **meh-teh**'ist, on tema jalajäljed väga inimsarnased, kuid kummagi jala esimese varba all on kaks padjandit.

Kõigi kolme jетilliigi päritolu kohta on avaldatud erinevaid arvamusi. Zooloog Ivan Sandersoni arvates on käabusjети väikesekasvuline karvane humanoid, omamoodi protopügme. Pärismetit kaldutakse pidama kõrgmäestiku tingimustega kohandunud orangutangi eriliigiks. Kõige põnevam oletus käib aga hiidjети kohta. Nimelt arvatakse, et tegu võib olla arvatavalt 300 000 aastat tagasi välja surnud suure ahvilaadse *gigantopiteegiga*.

Ehkki jетisid on korduvalt nähtud ja nende jälgi nii filmitud kui neist kipsjäljendeid tehtud, pole ühtki elusat ega surnud jетit seniajani tabatud. Ent üpris veenvaiks võib pidada ka mitmeid kaudseid tõendeid. Pangboche kloostri Nepaalis hoiti kaua aega väidetava jети käe säilmeid. Selle naha- ja luuproove uurinud antropoloogiaprofessor W. Osman Hill tegi kindlaks, et need kuuluvad senitundmatule primaadile. Käest tehtud fotod on tänini alles, käsi ise aga varastati kloostrist 1991. aastal ja selle edasise saatuse kohta puuduvad andmed. 1959. aastal Texase naftamiljonäri Tom Slicki poolt korraldatud ekspeditsioonilt kaasa toodud jети väljaheidetest aga avastati senitundmatu soolenugiline, mis ongi esialgu jети olemasolu kõige käegakatsutavamaks tõendiks.

Martin Kivimets

Kuulsaim inimlaadne salo-
lend on mõistatuslik lumeini-
mene ehk **jети**, keda aeg-ajalt
nähakse lumistes mägedes
liikumas ja kelle hiiglaslikke
jälgi on sageli leitud. Nimetus **jети**
on siiski vaid üldistus, sest tegelikult
leidub koguni kolme eri liiki jетisid,
kes erinevad üksteisest tunduvalt nii
asuala kui ka väliste tunnuste
poolest.

Esimene neist on **teh-lma** ehk
käabusjети, kes on umbes meetri-
pikkune, väga tiheda punase karva-
ga, mis moodustab kerge laka,
kõigesööja ning jätab maha 13 sen-
timeetri pikkusi inimsarnaseid jala-
jälgi. **Teh-lma** esineb Himaalaja
mäestiku troopilistes orgudes Ne-
paalis ja Tiibetis.

Teisena tuleb **meh-teh** ehk nn.
pärismetit, keda on ka kõige sage-
damini nähtud. Tollel jässakal inimi-
suurusel (pikkus 1,5-1,8 meetrit)

kõigesööjal on koonusekujuline pea,
väga lai huultetu suu, esileküündiv
lõug ja lühike tihe karv, mis on vär-
vilt punakaspruun, vahel ka hallikas-
pruun. Tema asuala on üldjoontes
sama mis käabusjетil, kuid ta eelista-
tab kõrgemaid mägimetsi ja suun-
dub toiduotsinguil tihti ka üle lume-
väljade, jättes sinna iseloomulikke
jälgi. Tema jalg on lühike, kuid väga
lai ja teine varvas on pikem kui esi-
mene, mis selgelt eristab tema jälgi
inimese omadest.

Kolmas ja kõige muljetavaldam
on **dzu-teh** (tõlkes "hulkuv olend")
ehk **hiidjети**, kes kannab veel ka
nimetusi **rimi**, **tok** või **nyalmo**. Hiid-
jети elupaigaks pole mitte Himaala-
ja, vaid kõrvalised mäeharud Tiibe-
tis, Sikkimis, Bangladeshis, Myan-
maris ja Põhja-Vietnamis. Hoolima-
ta suurest kasvust (1,8-2,7 meetrit)
on see olend äärmiselt kartlik. Tal on
lame pea, pikad tugevad käsivarred,

Koolimullid

Ciao, Hea Laps!

• Siin on mõned "Koolimulli" rubriiki saadetavad testid. Loodan, et veel kohta on...

Milline on sinu tulevik, minevik, olevik ja mis kohe varsti tuleb?

See on kaartidega ennustamise viis. Mulle õpetas seda minu vanaema. Asi käib nii: segad kaardid ära ja otsid välja, kes sa oled.

Poti kuningas – 50aastane vanem mees

Poti kuninganna – 50aastane naine

Poti soldat – 25-30aastane brünett noormees

Ärtu kuningas – 30-45aastane blond mees

Ärtu kuninganna – 35-40aastane blondiin

Ärtu soldat – 25-30aastane blond noormees

Ruutu kuningas – 35-54aastane šataän või blond mees

Ruutu kuninganna – 5-25aastane neiu

Ruutu soldat – kuni 4aastane beebi või 5-25aastane noormees

Risti kuningas – 30-45aastane brünett mees

Risti kuninganna – 30-45aastane brünett naine

Risti soldat – šataän või punakate juustega 24-40aastane mees.

Nüüd võta jokkerid välja ja sega uuesti kaardid ära ja lao need tagurpidi! (Ära ise vaata ega lase teistel vaadata!)

Siia taha pane veel tagurpidi 3 kaarti ja kui hakkad kaartidelt maha lugema "värke", siis loe need kaardid esimesena.

• kes sa ise oled (pane õigetpidi!)

PÄRAST PANE KAARDID ÕIGETPIDI NIIVIISI!

NIIMOODI. Vasakul peakaartidest on (kõige keskel) 3 kaardiga märgitud minevik, siis (ülespoole minnes) tema 1. abikaart, siis olevik, paremal – mis kohe tuleb ja all – tulevik. Iga 3 pundi järgi on 1 lisakaart, mis aitab tulemusi paremini mõista.

KAARTIDE TÄHENDUSED:

ÄRTU

10 – suur rõõm

9 – rõõm

8 – rahulolu

7 – lõbus seltskond

6 – uued tutvused

5 – kordaminekud

4 – sõbrad, sõbrannad

3 – seotus, haigusest

paranemine

2 – sünnipäev

Ass – pidu,

rõõmus

sünnimus

RUUTU

10 – hea uudis

9 – info, uudis

8 – kohtumine, kokkulepe

7 – reis, matk

6 – pidu, koosviibimine

5 – kordaläinud õpetulemused, puhkus

4 – ilus puhkus

3 – hästi läinud töövisiit

2 – saavutus, võitmine

Ass – kiri, teave

POTI

10 – ootamatus

9 – haigus

8 – tüli, riid

7 – kaotus, matused

6 – meelepaha

5 – ebaõnnestumine, igavus, tagakiusamine

4 – vargus, kurbus

3 – lahkumine lähedasest

2 – äkiline ja nurjunud töövisiit, halb tuju

Ass – suur mure

RISTI

10 – raha, palk, preemia

9 – edukus

8 – huvitv ala, uus hobi, avastus

7 – seiklus, retk

6 – palgapäev, auhind, lisaraha

5 – tuttava abi

4 – halb inimene, kuri tuttav, loll sõber

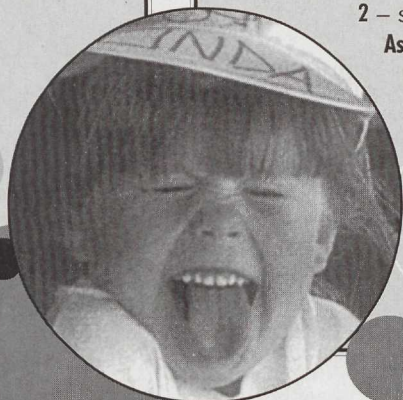
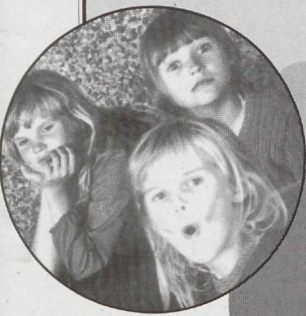
3 – laen, võlg

2 – kohtuistung, otsustamine, karistus, ime

Ass – raha, varandus, pärandus

NB! Teisele jutustamist harjuta, et oskaksid erinevaid asju osavasti kokku sobitada. Ja ennustamine võibki lahti minna!

M. E. P. Tallinnast

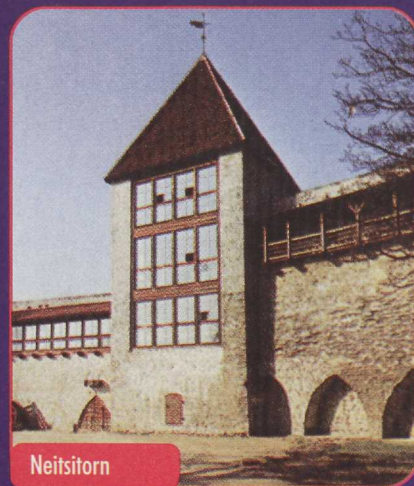
Tallinna on vahel nimetatud ka tornide linnaks. Kuigi meie pealinn ei saa uhkelda sellise nõrke ilutorniga nagu prantslaste Eiffel, teab vist iga mudilane nimetada vähemasti ühe siinse torni nime – see on Toompeal kõrguv Pikk Hermann, mille tipus koidust ehani lehvib meie sinimustvalge riigilipp.

Suuremad lapsed teavad küllap veel kahe Tallinna torni nime – need on Kiek in de Kök ja Paks Margareeta. Mõlemal kenad nimed, aga ega nad noorpõlves nii vagurad olnudki, nagu nüüd, ja eestimeelsusest olid nad küll üsna kaugel. 1310. a. Taani kuninga poolt Tallinna kindlustustöid korraldama saadetud Johannes Canne kirjutab, et linna kaitsetöid tuleb tõhustada, arvesse võttes, “õige mitmesuguseid hädaohte sellele linnale, ja nimelt, et linn on avatud türannide salaseptsustele ja teda häirivad sagedased paganate kallaletungid”. Need paganad olid, muide, meie esiisad, kes puiklesid visalt ristiusule vastu. Aga mis seal imestada, sest ega ristirüütlidki nendega just rüütellikult käitunud!

Suurtükitor Kiek in de Kök

Oli nende paganate ja võõramaalastega kuidas oli, igatahes on Tallinn tänu neile saanud ja jäänud tornide linnaks. 1310 – 1370 ehitati siia hulk erineva lahendusega kaitsetorne: Kuldjala, Eppingi, Kõismäe, Stoltingi... Pikaks Hermanniks nimetatud, 1370. a. ordulinnuse edelanurgale ehitatud kaitsetorn oli valminuna 35 meetri kõrgune ja ta seinadki said endiste tornide omadest peaaegu poole tugevamad – 3 meetri paksused. 1530. aastal oli siinne linnamüür Põhja-Euroopa üks suuremaid ja võimsamaid kaitseüsteeme. Ehitusmeistrid pidid pingutama, sest XIV sajandi teises pooles läksid moodi suurtükid, mis purustasid selliseidki linnuseid, mida seni peeti igavesteks. Tallinna ringmüür oli peaaegu 16 meetri kõrgune ning teda tugevdas 35 kaitsetorni (millest 8 olid väravehitised). Lisaks neile oli ehitatud veel 11 eeskaitsetorni – ja igaüks neist

Neitsitor

kandis oma nime.

Tänapäeval on kaitsetornidest alles jäänud vaid 26. Oleme tornidega nii harjunud, et ei pane neid vahel tähelegi. Kas teavad näiteks kino Sõprus külastajad, et ruttavad mööda Assauwe tornist? See torn olevat oma nime saanud Tallinna karjuse Asso nimest – tol tähtsal ametimehel olnud nimelt maja Müürivahe ja Harju tänava nurgal.

Maiasmokad teavad nii Assauwet kui Neitsitorni kohvikutena. Neitsitorni rajati samal aastal kui Pikk Hermann – 1370. Mõned ajaloolased arvavad, et torni saksakeelseks nimeks on ekslikult peetud “Mädchenturmi”, kuid vanades paberites on ehitise nimi hoopis Megede. Samas linnajaos elas nimelt kodanik nimega Hinse Meghe, kes võis olla torni “ehitushärra”. Hellemanni torn aga sai oma nime selle lähedal elanud Helle-nimelise linnakodaniku järgi.

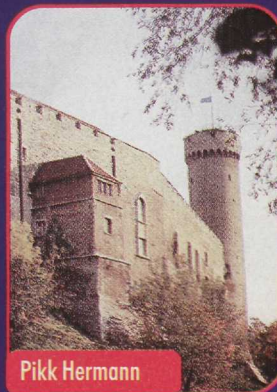
Kiek in de Köki (mis tähendab alamsaksa keeles “Vaata kööki!”) lõunaseinas võib näha “ordeneid” – kivi- ja metallkuule, mis müüriti sinna 1577. a. autasuks selle eest, et torn pidas vastu Ivan IV rünnakuile, kuigi seina keskosas tekkis auk, millest kroonik Russowi sõnul “paar hänga korraga mahtus sisse minema”. Nii Kiek in de Kök kui ta sõbratar, 1510. a. rajatud suurtükitor Paks Margareeta on ammugi oma sõjakuse kaotanud ja elavad rahumeelset muuseumielu. Nagu temast sada aastat noorem Bremeni torn, nii pidi ka Paks Margareeta mõnda aega töötama paha “kroonu majana” – vanglana. 1917. a. poliitvangide vabastamisel pandi paksukesele tuli otsa ja seejärel pidi ta üle 30 aasta oma varemtes välimust häbenema. Aga praegu on ta muhe ning malbe tornitädi, kes hellitab oma seinte vahel meremuuseumi. Kui ei usu, siis mine ja vaata!

Jüri Trouberg

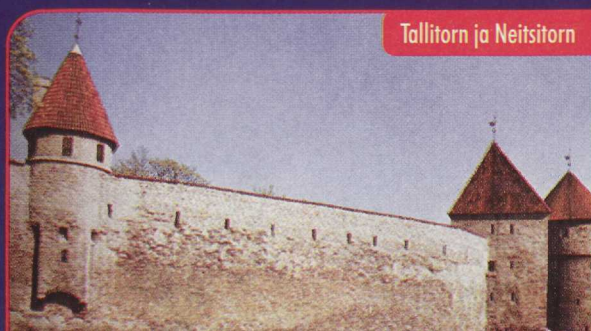
MUHEDAD PENSIONÄRID

Assauwe torn

Pikk Hermann

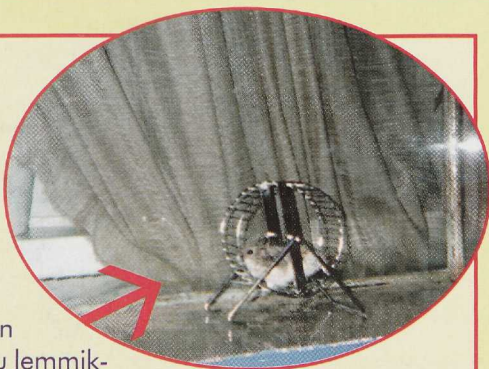

Tallitor ja Neitsitor

Tere, loom!

Minu koer

Minu koer on Moorits. Me võtsime ta varjupaigast, kui ma olin 4 aastane. Tahtsin talle nimeks panna Naki, aga tal oli juba ilus kõlav nimi Moorits. Kodus harjus ta kohe oma hüüdnimega, milleks sai Morka. Kui vanaisa töölt tuli, hüüdis ta: "Naki, Naki!". aga Moorits ei tundnud vanaisa ja hakkas niisiis kohe oma uut kodu kaitsma ja võõra peale haukuma. Moorits on muidu rahulik koer, aga naljakad kombes on tal küljes, ja neist ta lahti ei saa. Ükskord on ta isegi vargas minema ajanud ja kui ta kord vihaseks saab, siis on tal kurja hundikoera hääl. Tema tõug on bretagne'i kollakaspruun mägrakoer. Ta saab läbi kõigiga ja suureks sõbraks on talle meie kass Miisu. Ta on mulle alati truuks sõbraks olnud ja seda sõprust ei saa keegi purustada.

Siin on minu lemmiklooma andmed

NIMI: Niffinna

HÜÜDNIMI: Niffi, Oravake

SÜNNIAEG: 9.08.1999

TÕUG: džungaria kääbushamster

VÄRVUS: tume-, helepruun, must ja valge

PIKKUS: 6 cm

HARRASTUSED: päeval magamine, öösel rattal jooksmine

LEMMIKJOOK: vesi

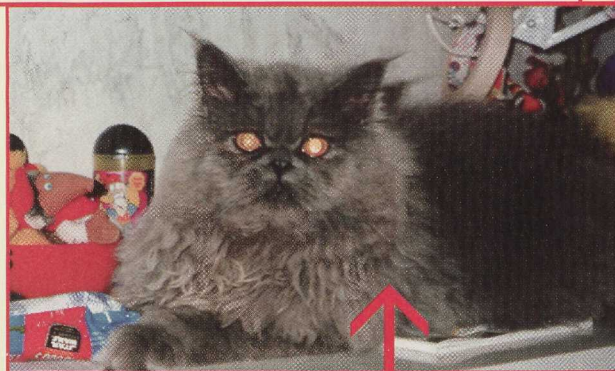
LEMMIKSÖÖK: kõik puuviljad

Rain-Sander Kala Tallinnast

Minu kass

Minu kass on Miisu. Tema sain, kui olin 8 aastane. Tema kinkis mulle ema. Kui olin Jõgeval sugulaste juures ja nemad olid hiljuti kassipoja saanud. Juhuslikult oli see kassipoeg Miisu õde. Mängisime temaga ja meil oli väga lõbus. Kui tagasi jõudsim, oli emal süles väike, täpselt sama sugune valge kassipoeg. Olin väga imestunud ja küsisin kohe: "Kust Minni siia sai?" Ema ütles, et see ei ole Minni, vaid minu oma Miisu. Algul oli Miisu metsik, aga ta harjus varsti minuga ja nüüd on ta suureks sõbraks kõigile. Tal on olnud kokku 5 poega. Ta on tore kass ja mulle väga armas.

Laura Maasalu Kivi-Vigalast

Mäletate veel Sussikut-Charleeni? Siin ta on!

Tere jälle, Hea Laps!

Mina jälle siin! Kuigi ma ei võida üldse, meeldib mulle ikka teile kirjutada. Saadan Teile luuletuse oma kassist koos pildiga. Kunagi kirjutasin Teile temast, aga siis ta oli alles kassipoeg. Nüüd saategi võrrelda, kui kiiresti kasvab üks kass.

Minu kass

Minu pisikene kassike karvane kui sussike.

Minu juures vapralt nurrub, pärast puhtaks teeb enda vurrud.

Silub ennast, nurrub, peseb puhtaks vurrud.

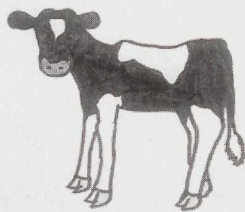
Mida kõike teeb ta veel, ainult et söök oleks ees.

Karoliina Karu Mustlast

Tere, loom!

Minu pullikese ankeet

NIMI: Corrida
VANUS: 2 kuud
VÄRVUS: mustavalgekirju
VANEMAD: ema Nelli, isa Star Buk
TÕUG: mustavalgekirju pull
HARJUMUSED: inimeste lakkumine
HARRASTUSED: magamine, söömine, hüppamine
LEMMIKSÖÖK: hein
LEMMIKJOOK: piim
PARIM MINUS: olen nunnu
HALVIM MINUS: lakun hoogsalt kõiki

Hei! Soovin kirjasõbraks 12 - 14aastast tüdrukut.

NIMI: Eva-Maria Meri
SÜNNIPÄEV: 12.10.1987
ÕED-VENNAD: vend Karl-Lennart
HUVIALAD: musa kuulamine, ujumine
LEMMIKBÄND: Savage Garden, Paradise Lost
LEMMIKFILM: "Deemonite loss"
KODULOOM: must jänes Musti-Miffilya, kes sooviks ka endale kirjasõpra
ADDRESS: Mereranna tee 6 -7, Viimsi, Harju mk. 74001
 Mulle võib kirjutada ka adressil Meremehe 9. Tallinn 11911.

Kallis "Hea Laps"

Ma elan Narvas ja õpin Narva Juhkentali kooli neljandas b klassis. Mina käin muusikakoolis, mängin klaverit. Mulle meeldib laulda, tantsida, kelgutada ja lugeda, eriti "Hea Laps" ajakirja.

Katja Toropova

SAAGEM TUTTAVAKS, SÕBRAD JA SUGULASED!

SÕBER: ema Nelli
MULLE MEELDIB: piim, minu ema
EI MEELDI: ehmatamine
SOOV FÄNNIDELE: Olge ikka rõõmsad!

Minu lehma ankeet

NIMI: Nelli
VANUS: 3 aastat
VÄRVUS: mustavalgekirju
VANEMAD: ema Tähni
HARJUMUSED: magamine, piima andmine
LEMMIKSÖÖK: jahu
LEMMIKJOOK: vesi
PARIM MINUS: annan piima
HALVIM MINUS: lõhn jalaga
SÕBRAD: lapsed, loomaarst
LAPSED: Maasik, Corrida
SOOV FÄNNIDELE: Andke mulle jahu ja jooge minu piima!

Kirja pani

Teelemari Loonet Raplamaalt

NIMI: Riho Paur
KOOL: Ruila põhikool
ADDRESS: Nurme t, Hingu k. Laitse sjsk, Harjumaa 76 301
VANUS: 9 aastat
HUVIALAD: noorkotkas, peotants, rahvatants, kitarr
ÕED-VENNAD: Anita Melissa, Priit, Raivo
LEMMIKAJAKIRI: Hea Laps
LEMMIKBÄND: Metallica
KODULOOMAD: koerad
TAHAN SAADA: tuletõrjajaks

NIMI: Maria Simmul
SÜNNIAEG: 2. oktoober 1988
ÕED-VENNAD: õde Liis
HUVIALAD: klaver, keeltekeel
KOOL: Magdaleena lasteaed-algkool
LEMMIKRAAMAT: "Bullerby lapsed"
LEMMIKLAULJA: Britney Spears
KODULOOM: merisiga Boo
KOGUN: kleepse, kassette, arvutimänge ja CD-plaate

Minu koer

NIMI: Karu
VANUS: kahe aastane
TÕUG: vetelpäästekoer
VÄRVUS: must
LEMMIKJOOK: vesi
LEMMIKTOIT: kont ja koerakonserv
HÜÜDNIMI: Mõmmi
SUGU: isane
PARIM MINUS: valvan maja ja... kõike head ei jõua üles kirjutada
HALVIM MINUS: kui hästi mõelda, siis ei olegi minus midagi halba

Üles kirjutas Elise Toover Tartust

Tere!

Siin on minu hamstri andmed.
 Triinu Vakmann Tartust

NIMI: Hammu
TÕUG: tavaline hamster
SUGU: emane
VANUS: 1 aastane
VÄRVUS: beežikas-valge
PIKKUS: 15 cm
LEMMIKTOIT: hiina kapsas, juust
LEMMIKJOOK: vesi
PARIM MINUS: olen nunnu ja armas
HALVIM MINUS: ei lase öösel magada.

NIMI: Rainer Järvela
VANUS: 10 a.
ADDRESS: Ruila pk., Laitse sjsk, Harjumaa 76301
LEMMIKRAAMAT: "Spordilood"
HUVIALAD: rahvatants, peotants, noorkotkad
KODULOOMAD: koerad, kassid
EI MEELDI: koolis käia
MEELDIB: Heale Lapsele kirju saata
TAHAN SAADA: politseinikuks

NIMI: Sandra Vungi
SÜNNIAEG: 21. veebruar 1989
KOOLID: Mõisaküla keskkool, Abja muusikakool
LEMMIKFILM: "Spice World", "Tagasi tulevikku"
LEMMIKBÄND: Haddaway, Garbage, Beastie Boys
LEMMIKNÄITLEJA: Tarantino
KODULOOM: kass Ints, hamster Ninja
TAHAN SAADA: advokaadiks

Salmik, salmik, vaata ette!

Järgmised salmiku-
värsid läkitas meile
Keiti Kask Tartust.

Hea Laps, virk ja kraps,
Sa väike pai laps,
pea meeles mind alati,
muidu teen Sust salati!

Salmik, salmik,
vaata ette,
et sa ei satuks poiste kätte!
Poisid – need ei mõista nalja,
rebivad sust lehed välja.
Tüdruk, tüdruk,
vaata ette,
et sa ei satuks
poiste kätte!
Poisid – need ei mõista nalja,
norivad sult musu välja!
Tüdruku elu
justkui salmikul!

Hobust kaerte abil aja,
siis ei ole piitsa vaja!
Poissi Sa taga aja,
sest musu talt on vaja!

Ära ole pilliroog,
mida kõigutab iga tuulehoog!
Ära ole nõrk pilliroog,
vaid hoopis tugev tuulehoog!

Armasta, kui oled noor,
armu ihkab vanamoor.
Suudle noorelt,
kui huuled on head –
vanana suudlusi
küsima pead.

Grete Undrits Varast
kirjutab:
Tere, Hea Laps!
Mina leidsin salme oma
tädi 1979. a. salmikust.

Kärbseeseen on ilus taim.
Oh sa vana kurivaim –
meeldib igaühele
nagu Sina poisile.

Elu ilusaim aare
on sõbrale sõber olla.

Elu ilma sõpruseta
on nagu aasta ilma suveta.

Ära iial purusta sõpruseniiti,
sest jätkates jäävad sõlmed!

Austa elus kõike,
mis on ülev, puhas, hea!

Puu püsib juurte varal,
inimene kaaslaste varal.

Sa, *** . ära kurvasta,
kui kallim Sind ei armasta.

Elu on lõputu ahel
Vara kooli müüride vahel.

Metsas pimedas ja paksus
vares munes,
pesa naksus.

Kevadeilmad,
sinised silmad,
vallatu plika
oled Sa ikka.

Tule mu rinnale,
ripu kui konn,
siis alles tead, mis
armastus on.

Nele Luigelt Lääne-
maalt saabus järgmine
salmisaadetis.

Elu on ilus meloodia,
saatus must iroonia.

Peagi lahkuda tuli meil kahel,
peagi hüvasti jätsid Sa mind.
Ehkki metsad ja mäed meie vahel,
unustada ei suuda ma Sind.

Oskasite õnne leida,
osake ka teda hoida!

Kui tahad ühte armastada,
siis unusta kõik muu,
sest süda suure valuga
ei ole iial truu.

Kirjutaksin kirja – ei ole mõnu.
Luuletaksin laulu – ei ole sõnu.
Saadaksin lilled – närbumad need.
Tuleksin ise – kauge on tee.

Tere, Flandria!

16. sajandi algul toimusid Madalmaade majanduslikus ja poliitilises elus olulised muudatused. Antwerpen, kus töötasid tolle ajastu kuulsaimad kunstnikud, tõusis suurimaks merekaubanduse keskuseks Põhja-Euroopas. Samaaegselt kasvas Madalmaades hispaania feodaalide vägivald, mis ei mõjunud kunsti õitsengule kuigi soodsalt.

Kunsti seisukohalt on 16. sajand vanade traditsioonide lõhkumise ja uute loomise aeg. Tolleaegse Flandriaga on seotud Euroopas tunnustuse võitnud Tallinna maalikunstnik **Michel Sittow** (u. 1469-1525), kes õppis Flandria linnas Brugges Memlingi töökojas ning töötas pärast seda paljudes Euroopa kuningakodades, tehes hiilgavat karjääri portretistina. 1506. aastal tuli ta tagasi Tallinna, kus temast sai Kanuti Gildi meister ning hiljem selle vanem. Sittow' maalitud kuulsaid väikeseformaadilisi portreemaale iseloomustab huvi portreeritava karakteri ja tüpaaži vastu, modelleeringu plastilisuse rõhutamises ilmneb 16. sajandi renessanssma-

PIETER BRUEGHEL VANEM • Jahimehed lumes

Viin, Kunstiajaloo Muuseum

ANTHONIS VAN DYCK • Kuningas Karl I lapsed

Dresdeni Galerii

MICHEL SITTOW • Maarja taevaminek

Washington, National Gallery

PETER PAUL RUBENS • Susanna Fourment'i portree

London, National Gallery

MICHEL SITTOW • Inglise kuningas Henry I

London, National Portrait Gallery

FLAAMI MAALIKUNST

lile iseloomulikke jooni. Michel Sittow on üle maalinud Tallinna Niguliste kiriku Püha Antoniuse altari tiibade välisküljed.

16. sajand oli kõrgrenessansi aeg. Suurim selle ajastu flaami kunstnik ja ühtlasi üks tähtsamaid meistreid terves maalikunsti ajaloos on **Pieter Bruegel vanem** (u. 1525-1569). Tema maalide peategelasteks on lihtsad talupojad (siit ka hüüdnimi Talupoegade Brueghel), keda ta ilustamata, kuid nende robustset elujõudu imetledes kujutab. Talupojateemat maalides huvitasid Brueghelit eelkõige talupojad ise, nende olek, liigutused ja ilmed. Brueghel oli õpetliku moraliseeriva sisu ja peenmaali tehnikaga olustikumaa-lijä, kes tajus oma ajastu suuri probleeme. Oma hilisemates töodes jõudis

Brueghel pessimistliku ja traagilise maailmakäsitluseni, mis oli Madalmaade selleaegse olukorra loomulikuks tagajärjeks. Bruegheli kunstis on inimesed väikesed, tühised olendid, kes ei näe ähvardavat ohtu, kuid ometi tunneb kunstnik nende vastu kaastunnet ja muretseb nende pärast.

17. sajand oli Flandrias barokk-kunsti ajastu. Stiilinimetuse barokk tuleb itaalia sõnast barocco, mis tähendab eriskummalist, veidrat – barokkstiil ongi äärmiselt liikuv ja tormlev. Baroki üks kuulsamaid esindajaid on Flandria kunstnik **Peter Paul Rubens** (1577-1640), kes oli silmapaistvalt haritud mees ning reisis diplomaadina mitmel maal. Rubensi loomingus kõlab vastu kogu Euroopa lõunaosa kõrgema kihi elulaad, ta maalid on tulvil sädelust ja hoogu, piiritud elurõõmu ja päikesepaistet. Rubensi maalide kompositsioon on ehtbaroklik, lopsakas – elujõust pakatavad inimkehad katavad vääneldes ja põimudes peaaegu kogu pildipinna. Rubensi suured allegoorilised ja mütooloogilised maalid on täis ülekeevat fantaasiat. Rubensi ise oli saatuselenniklaps, kõik tema ettevõtmised õnnestusid hiilgavalt, tema mõju kaasaajale oli suur.

Flaamlane **Anthonis van Dyck** (1599-1641), kes töötas aastaid P. P. Rubensi ateljees ja oli Rubensi lemmikõpilane, on 17. sajandi üks kuulsamaid portretiste, nn. paraadportree rajaja. Paraadportree esitab inimest tähtsana ja võimukana, tal on suursugune poos, toretsev riietus ja aumärgid ning teda ümbritseb luksuslik interjäär. Van Dyck kujundas välja paraadportreede laadi, mis jäi ideaaliks kahe sajandi vältel.

Ilvi Liive

INIMESED on alati olnud uudishimulikud

"M illine võiks olla järgmine aastasada?" Selle mõttega uinusin. Olin ma nüüd maganud palju või mitte, äkki seisis minu ees päkapikk, kes mu mõtteid oli lugenud. Ta kutsus mind endaga ajas rändama.

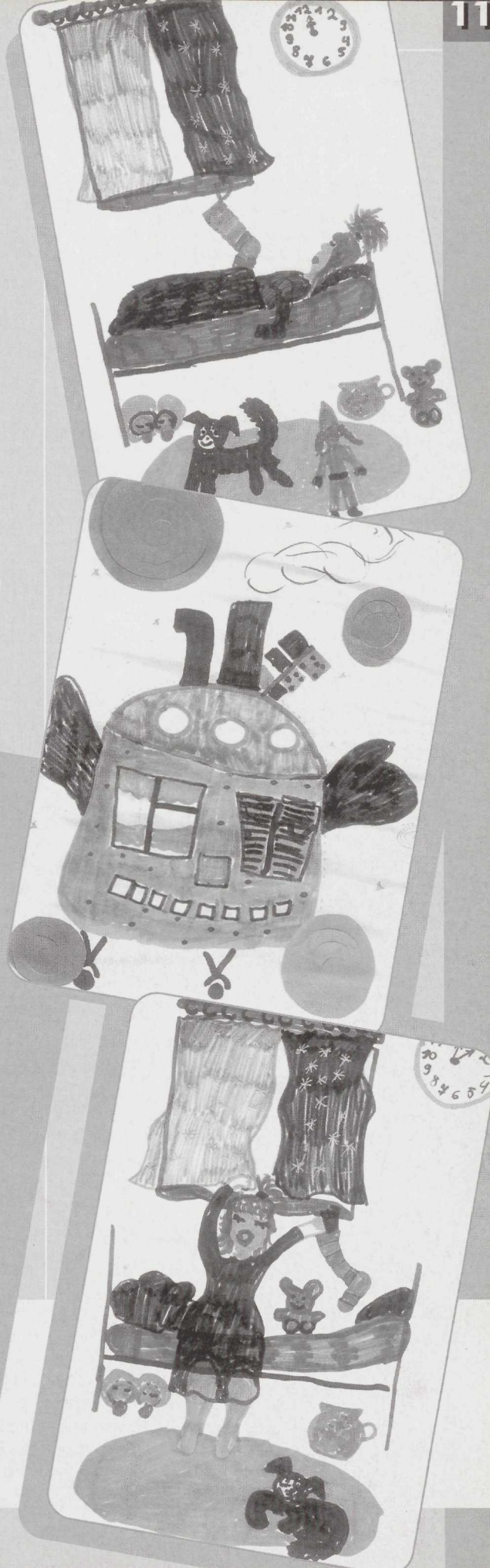
Mehikese seletuse järgi seisis tema lennumasin väljas spordiplatsi pime-das servas. Hiilisime koos õue ning jooksime imemasi-nasse. Kõrvus tekkis kohutav kohin ja silmade ees tant-sidid vikerkaarevirmalised. Algas lend.

Viimane peatus oli aastas 2030. Meie liiklusvahend peatus üsna koolimaja lähedal. Kui ma aknast välja vaata-sin, siis tuhisesid lendrulaga koolilapsed minust mööda nagu rändtirtsuparv. See oli midagi uut. Asusin asja uur-i-ma. Õpetajale andsid lapsed tõendi, mis lubas neil õp-pida. Õpilased kogunesid liikuvale põrandale ja tõusid koos sellega klassiruumi. Seal ootas neid õpetaja, kes tellis nupule vajutamise-ga lamavas asendis toolid. Neil lamaskledes võis jälgida lage, kuhu prožektorist suunati liikuv materjal, mis tuli lastel selgeks õppida.

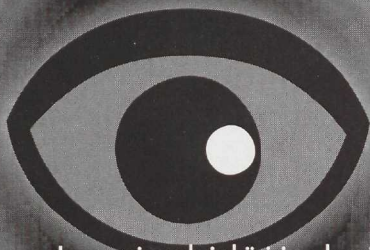
Kuna inimkond oli pikka aega harjunud mugavuste-ga, siis ei olnud vahetunnidki enam täis jooksmist ja müramist. Seesama tool hakkas hüppama nagu tuld-purs-kav vulkaan ning mudis laste kangeks jäänud liikmeid oma rullikute ja silituspadjakestega. Olin seda nähes üsna jahmunud. Pöördusin hirmuga tagasi ajamasinasse, et minuga midagi sellist ei juhtuks. Päkapikk püüdis mind veenda veel ringi vaatama, mina aga palusin end tagasi viia oma aega. Mu soov täideti.

Oli hommik. Ärkasin üles oma voodis. Kas olin näinud und või tõesti ajas rännanud, seda näitab aeg.

Kairit Sirel Kristiine algkooli III b klassist

JAGATUD MURE ON POOL MURET!

Jaanuarinumbri küsisime lugejate arvamust õpetaja kohta, kes käskis oma tunni ajal pliatsiga torgata saanud poisil torkajale vastata sama teoga. Kirju tuli üpris palju ja enamjagu kirjutajatest arvas, et... Nojah, eks lugege ise!

...

Tead, Triibu-Liinel! See õps käitus väga halvasti! Kui mina oleksin tema asemel, kirjutaksin sellele, kes lõi, märkuse päevikusse ja kutsuksin ta ema kooli. Kui selline asi veel korduks, viiksin poisi direktori juurde, aga enne seisaks see poiss kaks või kolm tundi nurgas ja ütleks, milles viga oli!

Julia Sillamäelt

...

Mina poleks kannatajal lasknud seda tagasi teha – mida see ikka aitab, kui mõni nii rumal on! Ma oleksin sellel poisil kõrvast kinni võtnud ning ta direktori juurde viinud. Oleksin direktorile öelnud, et ega see tal esimene kord ei ole. Siis oleks direktor ta nädalaks ajaks koolist kõrvaldanud, et poiss saaks oma pahanduste üle järele mõelda. Selle teoga, mille õpetaja tegi, poleks mina hakkama saanud, sest mul oleks hakanud lapsest kahju. Ka minu klassis on midagi taolist juhtunud. Karistuseks jättis õpetaja klassiohtu ära – vähemalt nii ta väitis.

Margit Rakverest

...

Mina arvan, et see õpetaja käitus väga valesti! Suurem osa päevast on lapsed koolis (välja arvatud siis, kui on puhkus), õpetajad on lastele koolis eeskujuks. Ükskõik, mida õpetajad tunni ajal teevad, lapsed proovivad seda korrata vahetunnis. (Oma kogemused.) Kodus vaatavad lapsed niigi vägivaldafilme ja paljud poisid kisuvad nõrgematega tüli. Narrivad, löövad. Ja kui veel õpetajad ka vägivalda ei halvusta, siis ma tõesti

Karistus või kättemaks?

ei tea, mis lõpuks juhtub. Siis võib lihtsalt üks suvaline inimene tänaval vastu tulla ja kui sa ei meeldi talle, hakkab ta sind lööma.

Mina oleksin õpetaja asemel selle asja lahendanud nii: kõigepealt oleksin küsinud sellelt poisilt, miks ta seda tegi. Pärast oleksid nad omavahel leppima pidanud, aga kui nende vahel on nii suur vihavaen, et nad keelduvad leppimast, siis kirjutatakse väikese märkuse ja tahaksin sellest ka vanematega rääkida. Lastele peab õpetama juba väiksest peale, et vägivald ei ole hea.

Pretty Girl.007 Tartust

...

Mina oleksin õpetaja asemel mõlemad poisid eraldi ära kuulanud ja neile mingi ülesande andnud (koristamine, pesemine vms). Annaksin ülesanded just mõlemale, kuna ükski tüli ei ole ju ühepoolne ja pada söimab katelt, ühed mustad mõlemad.

Kui ma käisin 4. klassis ja meil läksid kaks poissi kaklema, leidis meie õpetaja päris kiiresti lahenduse. Kuna tegu oli muidu heade sõpradega ja mõlemad keeldusid rääkimast (kartsid vist, et mehelikkus kannatab), jättis õpetaja nad mõlemad peale tunde koristama. Poisid olid tusased, nad ei rääkinud omavahel ühtki sõna. Kuid järgmisel päeval olid nad jälle sõbrad – olid vist koristamise ajal ära leppinud. Lapsed lepivad omavahel kõige paremini ise ära.

Ingrid (13) Tallinnast

...

Kui mina peaksin sellises olukorras õpetaja olema, laseksin ma sellel "juhmul" 500 korda kirjutada lauset "Käitun tunnis korralikult ega sega teisi ja katsun järgmistes tundides pliatsit mitte teritada". Minul endal taolist juhtumit pole olnud, aga klassivendadel küll. Üks poiss segas pidevalt laulmise tundi ja õpetaja käskis tal kirjutada "Ei sega tundi

ja käitun korralikult." Seda pidi ta kirjutama 100 korda ja enne ei tohtinud ta koolist ära minna, kui tal oli see kirjutis valmis ja õpetaja kätte antud.

Kats Rakverest

...

Ennast õpetaja olukorda pannes leiad, et ehk oli tal tüli alustanud poisi vastu mingi viha. Ta tundis rõõmu sellest, et üks poistest tema viha objektile virutab. Järeldan, et õpetaja on autoritaarne inimene, s.t. ta lähtub vaid enda tahtest ja allutab kõik oma soovile. Võim on juhil ehk õpetajal. Võim jällegi pole indiviidi omadus, vaid kahe või rohkema inimese vaheline suhe. Igatahes on minu arvamus selline, et õpetaja oleks pidanud käskima tüli alustanud poisil ohvrit vabandust paluda või talle märkuse kirjutama. Võimalusi on palju, kuid vägivald vägivald vastu ei vii meid kuhugi...

Dr. Kukeleegu (13) Tallinnast

...

Kui see poiss tunneb, millist valu võib mõtlematult tekitada ja teab, kui valus võib olla kannatajal ja et see tehakse tagasi, siis ei tee ta enam midagi sellist. Sellepärast arvan ma, et õpetaja tegi õigesti. Vägivallast lihtsalt karistusega lahti ei saa.

Ingrid (9) Tallinnast

Meie sõber Miksik lubab Triibu-Liinel kasutada oma interneti-lehekülge, ja sealt saime veel palju arvamuskirju.

Robert ja Taavi Toilast arvavad, et torkaja oleks pidanud saama direktori käskkirja, Krõõt Laevast oleks pahareti kolmeks päevast koolist kõrvaldanud ja siis vanemad kooli kutsunud. Aiitäh kõigile kaasamõtlejatele!

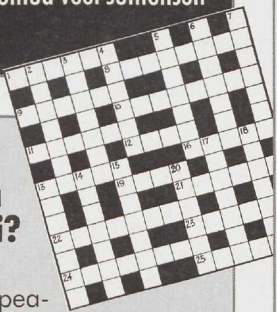
Arutelust kerkib juba uus küsimus:
MISSUGUSED KARISTUSED ON KOOLIS LUBATUD JA MISSUGUSED MITTE?
Ootame sõprade ja sugulaste arvamusi – pole vist vaja korrata, et kes soovib, võib kasutada varjunime.

LAHEDAD LEIUTISED

Leiutajad on ääretult leidlikud inimesed! Päris imelik mõelda, et oli aeg, kus maailmas polnud ainsatki elektripliiti, autot, raadiot ega jalgratast – isegi mitte kolmerattalist! Mõned leiutised on tehtud nii ammu, et nende autoreid ei teatagi, ja vahel tundub, et kas üldse midagi veel on leiutamata jäänud... Kuid ka mööduval, XX sajandil tehti nii mõned sellised leiutised, millela just laste elu oleks hulga igavam. Mis siin veel arvatust või telerist rääkida, kui isegi ristsõnu polnud veel suhteliselt hiljuti olemas!

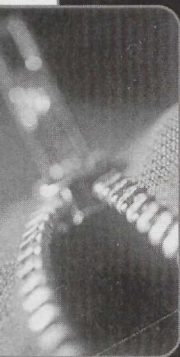
Kes pani esimesena sõnad risti?

Igasuguseid peamurdmisülesandeid armastati juba ammuilma (neid on leitud vaaraode hauakambrestki), kuid esimesed ristsõnad avaldati alles 1913. aastal ajalehes New York World ja nende väljamõtlejaks oli ajakirjanik Arthur Winne. Uudne mõistatamismäng oli lugejaile meele järele ja 1924 trükiti juba esimene ristsõnakogumikki.

Lukk nagu õlitatud välk!

Tõmblukku õmmeldi esimest korda riiete külge 1913. a. Chicagos. Varem oli tõmbluku-ga sarnanevaid kinniseid kasutatud kummikalosside juures, kuid rootslasest emigrant Gideon Sandbeck asus tootma just sellised tõmblukke, millela me praegu oma jopesid, pükse ega dressipluuse ettegi ei kujutaks.

Jäätis vahvlitopsis!

Paljud uued on tekkinud tänu aja- või materjalipuu-dusele. Vana-nasti söödi jäätist kombekalt klaas- või porselannõudest, kuid 1904. aastal Ameerikas, Saint Lewises toimunud ülemaailmsel laadal oli jahedal maiusel nii hea minek, et jäätisemüüjad ei jõudnud enam piisavalt palju puhtaid nõusid hankida. Suures hädas pöördus üks jäätisemüüja oma naabri – süüri-alasest kaupmehe poole, lootes sellelt nõusid laenata. Kuid kaval küpsisemüüja pakkus talle tasside-taldrikute asemel hoopis tuutuks keeratud vahvleid – ja oligi uus maiusemood sündinud: hea jäätis söödavas pakendis!

Geniaalne makulatuuri-tootja

Praegu ei saa ükski suurem asutus läbi ilma koopia-masinata. Tegelikult pole ksero-koopiate tegemine kuigi vana nähtus: esimesed koopia-masina-d tulid ilmale 1949. aastal, aga selliseid aparate, nagu meie oleme harjunud kasutama, hakati valmistama alles 10 aastat hiljem. Leiutise mõtles välja New Yorki keemik Chester Carlson – tema oli esimene, kes avastas, et elektrilaengu ja tindipulbri abil saab hetkega valmistada igast dokumendist "elektrofotokoopia".

Hallitus aitas!

Kui inglise teadlane Alexander Fleming tuli puhkuselt tagasi, märkas ta, et oli unustanud laboratooriumis oma laual stafülokoke sisaldava anuma kaanega katmata. Sellest hajameelsusest tõusis inimkonnale suurt tulu – anumasse oli tekkinud mingi imelik hallitusseen, mis oli otsustanud oma tekitajad – stafülokokid – tänamatult nahka pista. Teadlasel ei jäänud üle muud kui kangele antibakteriaalsele vahendile nimi panna: miljoneid inimesi päästnud bakteritapja sai nimeks penitsilliin. Penitsilliini perekonnaliikmeid kutsutakse antibiootikuteks – selle nime pani neile 1943. a. Venemaalt Ameerikasse emigreerunud teadlane Salman Vaksman.

Mängi hästi!

Ilma legoklotsideta ei kujuta me ette ühtegi korralikku lastetuba ega lelupoodi. "Lego" tuleb taanikeelsetest sõnadest "leg godt" – mängi hästi, ning klotside leiutaja oli taanlane Ole Kirk Christiansen. Aastakümneid puust lelusid valmistanud Christiansen läks sõjajärgsetel aastatel üle uudsele materjalile – plastikule, ning esimesed lihtsad legoklotsid valmistas ta 1949. aastal. Praegu on LEGO üks maailma suurimaid mänguasjatootjaid ja mudeleid on tal ... ah, eks te ise tea, et neid on kadestusväärset palju!

Kaks üksiklast, KES RAJASID SUURLINNAS METSIKU AIA

Esmakordselt kohtusid Daniel Jones (27) ja Darren Hayes (28) keskkoolis. Nende tutvuse põhjuseks polnud aga muusika, nagu võiks arvata, vaid hoopis ühe Austraalia väikelinna ajaleht. Reporterina kooli kõrvalt taskuraha teeniv Hayes saadeti intervjueerima aasta sportlast – jalgpallur Jonesi. Jutu käigus said poistest sõbrad ja nad avastasid ühise huvi muusika vastu. Kuid mõlema jaoks oli muusika lihtsalt hobi – Daniel unistas hiilgavast jalgpallurikarjäärist ja Darren ajakirjaniku elukutsest.

Et jätkata õpinguid ülikoolis, kolis Darren Sydney'sse, aasta hiljem järgnes tema eeskujule ka Daniel. Kuna mõlemal poisil olid rahalisi raskusi, said nad kahepeale üürida vaid väikese ühetoalise korteri. Tundes end suurlinnas üksiku ja mahajäetuna, valasid Darren ja Daniel oma igatsuse kodulinna maha jäänud sõprade järgi muusikasse. Laulude kirjutamine hakkas

rahaline seis, mistõttu loobusid mõlemad oma unistuste elukutsetest. Darren kolis New Yorki, et saada inspiratsiooni uute lugude jaoks. Jällegi üksi võõras suurlinnas olles ta loomulikult seda ka leidis. 1999. aastal ilmunud albumist "Affirmation" sai samasugune hitt nagu esimesest, bändi enda nime kandvast plaadist.

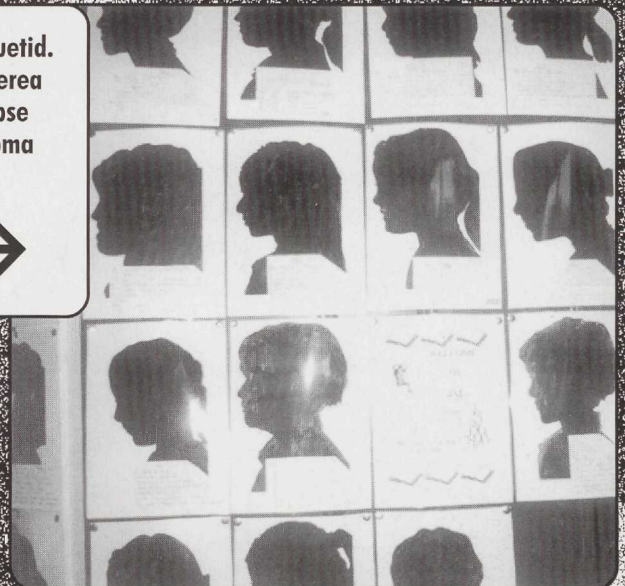
Ines Mägi

Darrenile ja Danielile meeldima ja, julgustatuna uutest sõpradest, otsustasid nad sellega tõsisemalt tegelema hakata. Kohe alguses leppisid nad kokku, et bändi esinduslik pool – pressi, produtsentide ja fännidega suhtlemine (juhul, kui nad läbi löövad) jääb Darreni kanda. Darren kirjutas ka lauludele tekstid, David aga muusika; David mängib kitarril ja Darren laulab.

1997. aastal ilmus "Savage Gardeni" esimene plaat. See "põlve otsas kirjutatud" (nagu poisid ise mui-gamisi meenutavad) album sai suureks müügitiks kogu maailmas – üle 11 miljoni inimese ostis endale selle, veel tundmatu bändi plaadi. Tänu suurele edule paranes ka duo

Sellised on austraalia koolilaste siluetid. Ära arva, et see valkjas laik varjuderea allosas tähendab mustanahalise lapse varju – arvatavasti polnud modell oma siluetiga rahul ja viis selle koju... Või siis läks teistega tülli. Või krabas pildi hoopis poiss, kes tahtis selle endale võtta. →

ISE KODUS, VARI KOOLIS!

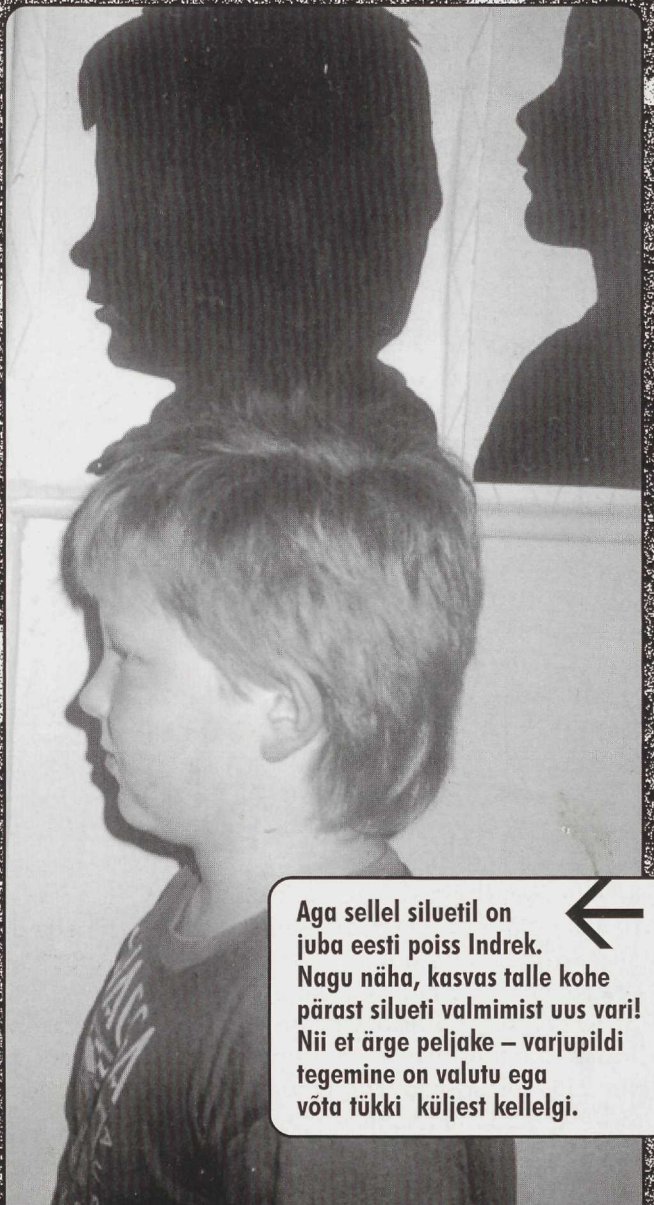
Kui Ruila kooli õpetaja Kai Ups külastas oma sugulasi Austraalias, õnnestus tal ka kohalikus koolis ära käia. Kool nagu kool ikka, lapsed ka sellised, nagu nad on igal pool maailmas – kuid vähemasti kaks varju oli neist igaühel. Üks, see tavaline, mis meid kõiki seirab ja päikese liikudes pikkust muudab, ja teine valgele paberile maalituna klassiseinal. Kummaline küll, aga varju järgi tunneb igaühe hõlpsasti ära, ehkki siluetil pole silmi, suud ega ninaauke näha...

Kui sinulgi on soovi oma klassikaaslaste varjupilte ehk siluette valmistada, siis võta paberileht ja kinnita see rõhknaelte või kleeplindi abil seinale. Seejärel pane modell istuma nii, et paberileht jääks ta pea taha. (Muidugi peaks ta istuma küljet-si, sest profiilis tuleb varjupilt ilusam ja ka äratuntavam välja kui otsevaates.) Et vari teravamini seinale joonistuks, kasuta laualampi – kui seda käepärast pole, siis ajab ka taskulamp asja ära. Lambi valgusvihku saad sättida, kuni just paras vari paberile langeb.

Nüüd võta harilik pliiats ja joonista varju kontuurid kindla käega paberile. (Palu, et su modell istuks vaikselt ja liikumata, et siluett võimalikult täpne välja tuleks!)

Võta paber seinalt ja värvi siluett tuši või guašiga kenasti ühtlaselt mustaks. (Varju seinal värvides võib tušš vastu su tahtmist alla voolata.)

Kui sõber või sugulane on oma siluetiga rahul, siis on ta kindlasti nõus ka sinu varjuportreed joonistama. Ja kui on viitsimist, siis võite kogu klassiga siluette teha ning need seinale riputada. Ise lähete peale tunde koju, varjud valvavad klassi!

← Aga sellel siluetil on juba eesti poiss Indrek. Nagu näha, kasvas talle kohe pärast silueti valmistamist uus vari! Nii et ärge peljake – varjupildi tegemine on valutu ega võta tükki küljest kellelgi.

1. Kui ema tuleb poest, siis loodad, et kotis on

- a) terve liiter jäätist;
- b) suur kapsapea;
- c) midagi söödavat.

5. Su lemmik-söök on

- a) jäätis;
- b) puuviljad;
- c) puudub.

2. Kui on valida võileibade vahel, siis valid

- a) isuäratavama;
- b) kõige tervislikuma;
- c) selle, mis käite juhtub.

6. Su lemmik-jook on

- a) limonaadi;
- b) vesi;
- c) puudub.

3. Kui oled joogi-osakonnas, siis ostad sealt

- a) midagi magusat, näiteks limonaadi;
- b) mineraalvett;
- c) seda, mis ette juhtub.

7. Millist kauplust sa rööviksid, kas

- a) kommipoodi;
- b) poodi nimega "Puu- ja juurviljad";
- c) mitte ühtegi, sest ma ei ole röövel.

• Kõige rohkem a-sid: Sa oled maias ja valid ainult paremaid palakesi.

• Kõige rohkem b-sid: Tubli! Oled väga tervislikult toitunud inimene.

• Kõige rohkem c-sid: Sind ei huvita süük, peaasi, et kõht kuidagi täis saaks.

Erika Laidla Tartust

Mõned asjatundjad soovivad saleda figuuri saavutamiseks kõike süüa hiinlaste kombel – pulkade abil. On siiski kindlaks tehtud, et see dieet mõjub kiiresti ainult sel juhul, kui toiduks on supp. Meie pakume aga seekord hiina sööki, mida saab tõepoolest pulkadega süüa. Söögipulki peab teatavasti olema kaks. Esimest pulka hoia nagu pliiatsit, teine võta keskmise ja neljanda sõrme vahele. Liigutada tuleb ainult esimest pulka. Ja teadagi ka keelt ning hambaid. Head isu!

Riisihõrgutis (4 maiasmokale)

Vaja läheb:

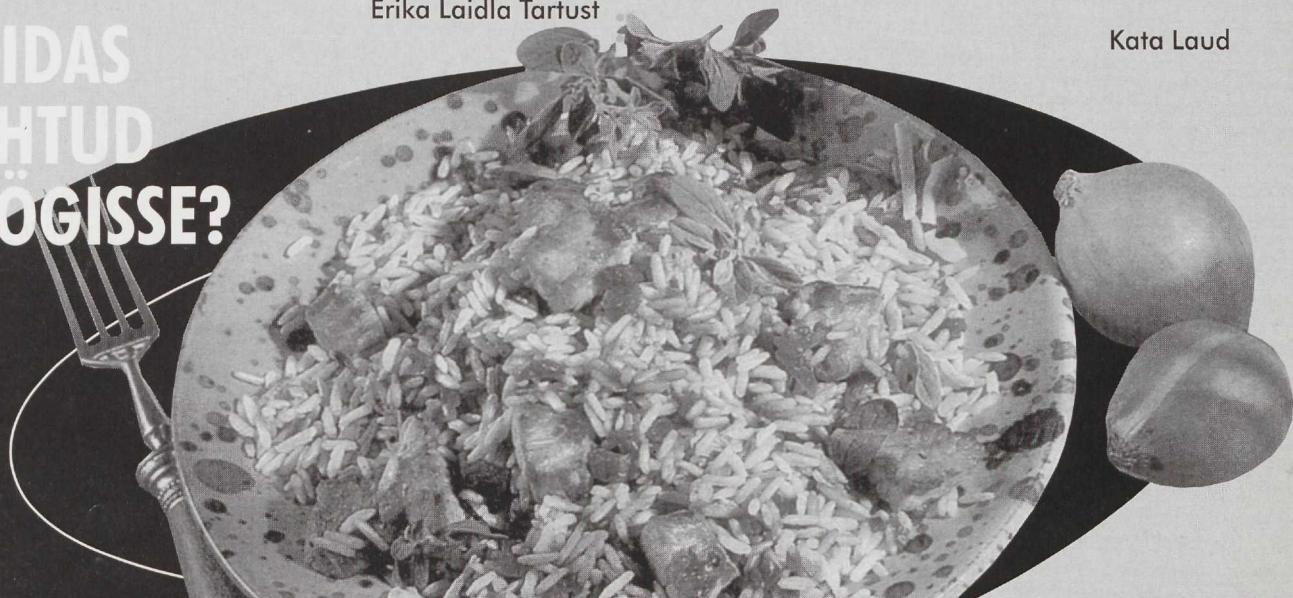
- 250 g pikateralist riisi
- 2 singiviilu
- 1 sibul
- 4 muna
- 1 väike purk herneid
- 100 g puhastatud krevette (kui neid on raske saada, siis võid võtta veidi enam sinki või ka keeduvorsti)
- toiduõli
- soola

Tee nii:

Aja potis keema pool liitrit vett, lisa näpuotsatäis soola. Vala riis keevasse vette ja lase 10 minutit (aegajalt liigutades) keeda. Siis kata pott kaanega ja lülita pliidiplaat välja. Lase riisil suletud kaane all 10 minutit paisuda. Löö munad kausis katki ja vahusta neid kergelt kahvliga. Kuumuta praepannil 1 supilusikatäis õli ja lisa sellele munavaht. Liiguta segu kahvliga, kuni tekib midagi omletitaolist. Seejärel võta pann tulelt ja lõika omlett viiludeks. Lõika sibul ja sink väikesteks tükkideks ja kuumuta neid kergelt pannil väheses õlis. Lisa krevetid ja herved ja kuumuta kõike koos 1 minut. Siis lisa riis ja lase segul 5 minutit praadida. Sega roog korralikult läbi, tõsta taldrikutele ja kutsu kolm sugulast või sõpra kohe sööma. Vaata, et nad kogemata söögipulki alla ei neela – liiga pulksirge rüht pole ka kiita!

Kata Laud

**KUIDAS
SUHTUD
SÖÖGISSE?**

Henno Käo

Tuuletus

Õhtuks väsis tuulevihur,
oli roidunud ja pahur,
istus maha
pöõsa taha,
tegi pähe targa näo,
võttis kätte oksarao,
kriipseldas ja sorgeldas,
liiva peale sirgeldas,
meenutas siis tähestikku,
kribis tähti lähestikku.
Ridu tuli ridamisi,
rõõmsaks meel läks tasapisi,
nõnda sündis luuletus.
Ümberringi tuuletus.

Helle Toomingas

Miks?

Ma olen väike müra-miks
ja küsin aina: miks ja miks?

Miks jänku kõrv on nõnda pikk?
Miks pikapäkk on päkapikk?
Miks uks käib lahti trak ja trik?
Miks maailm üldse imelik?

Miks issil vahel viltu lips?
Miks emme mõnikord on pips?
Miks pidurite hääl on kiiks?
Miks hiired teevad piiks ja piiks?

Miks inimese täht on i?
Miks mind ei olnud varem siin?
Miks ma küsin miks ja miks?
Miks ma tahan teada, miks?

Ira Lember

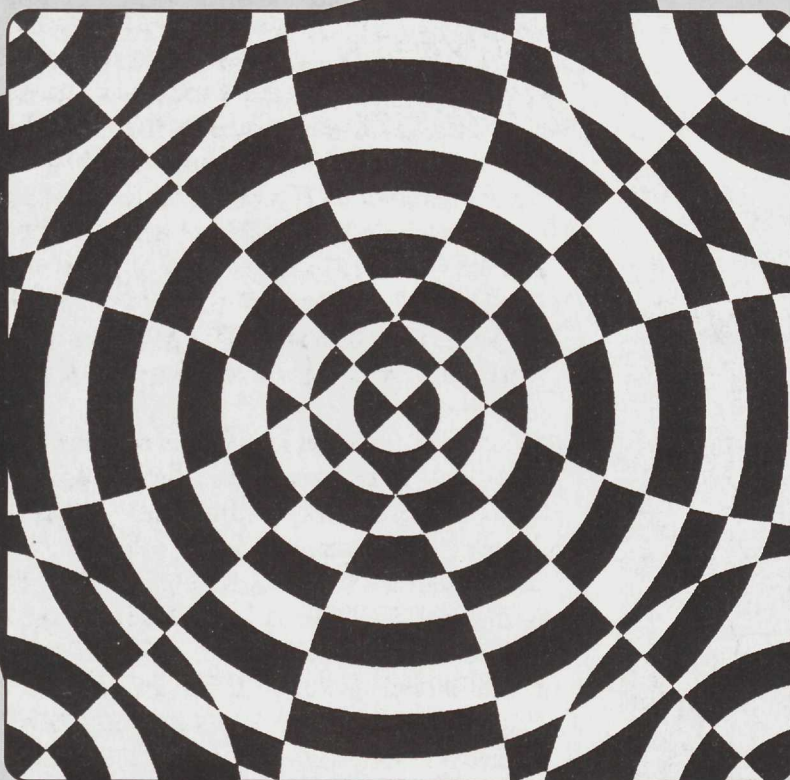
Neti Internetis

Naljavihiks neiu Neti
tahtis minna Internetti.
Sealt ta lootis leida vist
vahvat mänguseitsilist,
kes teeks kaasa matkatreti
või lööks tennist mõne seti.

Klõbistades mööda klahve,
kohtas papagoid ja ahve.
Aga kahjuks polnud neil
meeles õige e-mail...

Marko Taluste Jõhvi gümnaasiumist

Neiu Neti puhkas hetke
ja siis jätkas oma retke.
Otsis aina, tegi tiire,
kutsus appi sõber Hiire,
kellega ta kokku leppis:
tehku klahvidel ta steppi!

Järsku sooritas Hiir hüppe
ja siis maandus tiigri rüppe.
Tiigril olid silmad loojas,
käpad põselohus soojas –
tehes uinakut, löi nurru
ega liigutanud vurru.

Hiir siis saba võbistas,
SOS-i klõbistas:
"Neiu Neti, tule, palun –
andkem jalgadele valu!"

Olen kindel, vean või kihla,
et nad kartsid tiigri kihva!

51015 punkti

MAA, MERI, RIIK

Iga mängija saab paberilehe. Paberile joonistatakse tabel. Lahtiritesse märgitakse riik, meri, tüdruku nimi, poisi nimi, loom, lind jms. Üks mängijatest hakkab vaikselt omaette tähestikku lugema. Teine ütleb äkki: "Stop!" Missuguse täheni lugeja on jõudnud, sellega peavad algama kõik tabelis olevad nimetused. Kui keegi on tabeli täitmisega valmis saanud, hüüab ta samuti stop ja nüüd ei tohi keegi enam kirjutada. Siis hakatakse lugema, missugused sõnad keegi on leidnud. Kui ainult sul oli selline nimi või nimetus, saad 10 punkti. Kui kellelgi oli veel sama, saad 5 punkti. Kui teised keegi ei teadnud, saad 15 punkti. Võitja on loomulikult see, kellel on kõige rohkem punkte.

RIIK	MERI	TÜDRUKU NIMI	POISI NIMI	LOOM	LIND

SUUR TUUL PUHUB

Mängijad istuvad ringi. Üks on ringi keskel. Ringi keskel olija ütleb: "Suur tuul puhub!" Teised küsivad: "Milleks puhub?" Siis ütleb ringi keskel olija mingi põhjenduse, näiteks, et kellelgi on punased sokid. Need, kellel on punased sokid, peavad vahetama kohad. Keskel olija peab endale seejuures koha leidma. Kes jääb püsti, ütleb uuesti: "Suur tuul puhub!" ning mäng kordub.

POLITSEI JA PÄTT

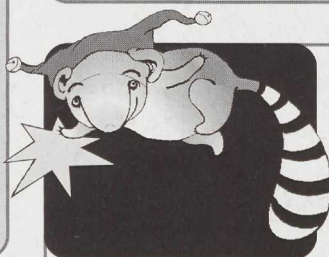
Mängijad põlvitavad ringis. Üks kükitab ringi keskel. Ringis olijad kummardavad nõoga maa poole. Ringi kerkel olev "politseinik" peab iga mängija seljale märgi tegema. Ring on tavakodanik, rist on pätt ja kriips on politseinik. Politseinik läheb ringi keskele ja üks on pätt, kelle ta peab ära arvama. Pätt näitab teistele keelt. Kellele on keelt näidatud, see langeb pikali. Pätt teeb järgmised märgid.

KUUM KARTUL

Mängijad seisavad tihedasse ringi (neid on 10 ...). Üks seisab ringi keskele. Mängijad hakkavad selja tagant edasi andma mänguasja (kartulit). Ringisoliija peab ära arvama, kelle käes see parajasti on. Ta ütleb selle nime ning nimetatud peab käed ette näitama. Kui mänguasi on tõesti tema käes, läheb ta ringi keskele.

Mängud saatis
Küllike Kimmel Tallinnast

Triibu-Liinel oli mitu päeva tegemist, et kokku lugeda neid punkte, mille lugejad andsid oma tubastele lemmikmängudele. Nüüd on siis selge,

et KÕIGE POPIM LAUAMÄNG on praegusel hetkel MONOPOOL – temale anti ühtekokku 71 punkti. Eks ta ole, parem mänguraha peos kui miljardid katusel! Teisele kohale jäänud ÜMBERILMAREISILE anti 38 punkti. Kolmandal kohal (35 punkti) on mäng, mida pahatihti isegi koolitundide ajal salamahiti märgitakse, nimelt LAEVADE POMMITAMINE. (Loodame, et mõned laevad nii kange pommitamise juures ikka ka randa jõuavad!)

Võib-olla huvitavad lugejat ka ülejäänud mängudele antud punktid? Kõiki me kirja panna ei jõua, sest nimekirjas on tohutu hulk igasuguseid mängu – alates padjasõjast ja lõpetades vanaisa vanade pükstega. ARVA ÄRA, KES? (Guess Who?) sai 31 punkti, MEMORY 26, MALE 18, KABE 17, KILLUMÄNG (puzzle) 16, KAARDIMÄNG 15, TÄRINGUMÄNG 1, RISK 11, YATZY 10, ALIAS, TWISTER ja ERASTA EESTIMAIST! 9, UNO 8, NõIUTUD METS ja MUST PEETER 7, AAFRIKA TÄHT ja TSIRKUS 6. Triibu-Liine peab koos toimetusega nentima, et mõne mängu olemasolust – näiteks HANEKE, EUROPISE ja MAE MÜMMELMANN – polnud tal seni aimugi. Inimene õpib, kuni mängib!

Maire Metsäär

SEIKLUSED TEEL ANGLA TUULIKUST KARJA KIRIKUNI

(Vana-aja pildikesi Saaremaalt)

Algus jaanuarinumbris

Kiigele saanud, alustaski Kutt oma Lilla-laulu. Alustas, kuid laul lõppes üsna varsti. Poiss ei saanud kiikumise maitset suhugi, sest tüdruk haaras kohe laulu lõppedes kiigeköiest: "Roni maha, ma tahan ise oma kiigele ja laulan ka ise!"

Kuti silmadesse tuli vesi, nina hakkas lurisema: "Kadekops oled! Ma tean veel ühte uut laulu!"

Aga juba istus Mirjam oma troonil. Laulgu poiss pealt vaadates oma uus laul ära – siis paistab, kas see laul ikka väärrib kiigelelaskmist.

Kutt luges: "Kukesitt oli pilpa pial, seal ta kuivas, seal ta küpses."

Tüdruk põlastas: "Päh, seda lori-laulu tean mina ka, aga ma'p laula ilmaskid söukest solki! Kes sulle selle õpetas?"

Poiss sai nüüd kiige äravõtmise eest kätte maksta. Ta vastas nobedasti: "Sinu oma tähtis Elts õpetas! Jah, Elts õpetas, vat!"

Kutt lidus õuest teele – ta teadis, et Mirjamile Eltsust pahasti rääkida oli sama kardetav kui herilasepesa torkida. Mirjam jooksis poisi kannul. Poisi päästis nende vahele jäänud lomp – Mirjam ei tahtnud jalgu määrida.

Nüüd tahtis Mirjam Eltsu näha. Ta leidis naabrineiu tema kodus sauna ees villa kraasimas. Elts ei pannud isegi kraasisid kõrvale – ta oli tüdrukutirtsu külaskäikudega harjunud. Plikake kükitas kraasitud villa korvi kõrvale, puudutas pehmet, kohevat massi sõrmega ja kommen-

teeris asjalikult: "Täitsa justkui kas-sisabad!"

"Sabad jah – Mustjalas kutsutaksegi neid händadeks, me siin ütleme nende kohta "kooritäied"."

Eltsul olid pikad juuksed, need ulatusid peaaegu ta sülle. Mirjam tõmbas sõrmega ka üle Eltsu heledate, laintesse koolduvate juuste: "Sul on kuldsed lokid..."

Elts pani kraasid kõrvale, taris lapse sülle. "Sul jälle on mesi keele peal," kallistas ta Mirjamit.

Väiksem ei saanud mõistukõnest aru ja ajas oma keele pikalt suust välja: "Kus see mesi on? Äi ole üht!"

Elts seletas: "Sa räägid mesimagusaid sõnu. Sa tahad mind meelitada."

Ülejäänud
päeva
karjatas
Mirjam
kanapoegi.

"Elts, räägi juttu! Ma kiikusin, aga Kutt tegi mu vihaseks. Kui ma vihane olen, siis tahan alati sinu juurde!"

Elts vaatas vaikides Mirjami kodu poole, mis üle tee paistis.

"Ükskord oli üks tee. Selle ääres seisis kaks maja. Ühe maja õues õit-sesid roosad topeltõitega kibustuud. Teise maja ümber oli kuusehekk. Ühes majas elas suur tüdruk. Teises elas pisike tüdruk..."

Nüüd haaras Mirjam jutujärje: "Ja ühes majas olid kanad valge kukega. ja teises jälle olid pruunid kanad kirju kukega."

Elts hakkas naerma: "Ja kuked läksid riidu ja peksid teineteist kannustega."

Mirjam hüüdis hooga: "Ja mõlemad kuked karjusid: "Kikerikii!"

...

Sõber Eltsuga jäi juttu pooleli, sest ema hüüdis Mirjamit koju.

Isa asutas Leisi veskile minema, kotikoorem seisis juba vankril. Mirjam tahteti paariks päevaks alevisse tädi juurde saata – kodus pidi sel ajal soemüüri remonditama.

Isa sõnas: "Mis laps sii tahmasodi sees tilpneb. Mine vaata, kuidas alevi antvärgid elavad, õpid nipakaid kokku nõeluma. Ega amet leiba küsi."

Mirjami tädi Marie oli alevis kleidirätsep. Ta pidas suviti ka oma õue-majas õmblejaõpilasi kostil. Alevi elu oli tõesti teistsugune kui külas.

Kotikoorma otsas sõites vestis isa juttu Hiiumaa kuningast. Seal saarel ei pidavat sigu ega kasse sündima. Keegi viinud hiidlastele kassi, ise lidunud kohe üle merejää minema. Rahvas hüüdnud järele, et õelgu, mida see elukas sööb. Mees merelt vastu: "Sööb liha ja rasva!", aga hiid-lased kuulnud, et kass sööb linna ja rahva ära – löödud siis teine kohe maha.

Hiidlaste kuningas magavat juba jaanilaupäeva öösel värskes heinasao otsas, üks kasukas olevat all, teine peal. Hiiumaal olla jaani ajal veel nii külma.

Tädil endal lapsi polnud, ta ootas Mirjamit. Lapse jaoks oli kott puhast põhku nii täis topitud, et tüdruk pidi alguses koti peal trampima, et üldse

voodis püsida – muidu veere või magades ümmarguselt küljealuselt maha.

Aeg liikus õhtusse. Tädi andis õpilastele töö kätte: kes pidi traageldama, kes pressima. Ise läks ta lapsega koos oma lehma Jõlgust karjamaalt koju ajama. Jõlgus olla üks üleannetu tüüp. Üle okastraatide kargavat nagu niuhti! Poolest päevast jõlgub juba koduvärava taga ja ammub koledasti, Jõlgus just paras nimi sellisele!

Nii läksidki need kaks naisinimest alevitaguses lepametsas ikka lehmakellade kõlksumise suunas. Tuuletul õhtul sõelus karjateel miljon sääske. Puude vahelt hakkas helkima miski hele ja sile. Korraga lõppesid puud, tulijate ees laius suur helendav avarus. See oli meri. Selles hõbedases peeglis seisid lehmad põlvini vees ning vehkisid laisalt sabaga. Mirjami suukene vajus vist lahti – ta nägi nii ilusat merd esmakordselt. Ja lehmad jalgupidi vees!

“Miks lehmad on nii mõnusa näoga? Miks meri on nii hele ja suur?”

“Oh, ei mina, vana inimene, oska sulle kõike vastata! Ju meres pole sääski, sellepärast lehmadel mõnus,” tõrjus tädi tüdruku küsimusi. Mirjam oli kade selle Jõlguse peale. Ta kodused lehmad ei saa kunagi merre mõnulema.

Järgmisel hommikul andis tädi õetütrelle tööd. Mirjam pidi ühe kleidi õmblustest kõik traagelniidid välja harutama. Poole tunni usina töö järel oli kleit korras. Siis anti uus töö. Nüüd vajusid tüdruku käed ühtlugu lauale, kõrvad aga kuulasid suurte neidude jutte peigmeestest ja oodatavast tantsuõhtust.

“Preilnake, mõõdurihm pole mitte varvaste ümber kerimiseks!” tähendas äkki üks õmblusmamsel.

Hajameelselt oli plika mõõdulindi ümber oma paljaste varvaste põiminud – ikka kord ühe varba alt, siis teise pealt. Häbi ja ehmatusega tõmbas ta nüüd rihma jõuga jala ümbert. Kärts! ja rihmast jäi talle kaks tükki pihku. Ehk tädi ei märka? Tüdruk silkas õue: “Ah, ma ei taha toas olla! õues on palju parem midagi teha!”

Varsti ilmus ta aga uuesti töötup-

Pildi joonistas Teet Kuusmaa

pa. Mirjam nuttis. See oli ime – teda tunti ju vintske tüdrukuna, kes kodus Kurri kamandas. Ta julges suurtele lastele õunapabulatega puu otsast sõja peale teha. Miks siis nüüd nutt?

“Marie-tädi, lase kohe kana lahti, muidu ma jooksen ära! Kuula, kanapojad siutsuvad nii haledasti, nad on kana juurest ära läinud. Su kana on ju jalgupidi kinni!”

Tädi seletas, et aleviõu on pisike, kana peab jalust seotult köies olema, peenrad ju siinsamas. Mis see kanapoja kisa siis teeb – küll nad tagasi tulevad!

Kuid Mirjam ei võinud haledat tibunuttu kuulata, ta lausa värises. õmblejatepere oli täitsa nõutu – vaata, kus külalapsel hale süda!

Ülejäänud päeva karjatas Mirjam kanapoegi. Iga natukese aja järel tagus ta muru sisse teise kohta vaia ja pani kana sinna kõide. Kana kutsus tibud kokku ning nad nokkisid rõõmsasti rohust putukaid. Lahtisest aknast kostis õmblusmasinate surinat ja alevineidude jutuvada. Mitu kundet käis kleite ära viimas. Tädi sahvrisse tekkis juurde paar kollast võikantsakat ja keegi tõi töö eest

metsaande – kukeseeni. Oli sõjaaeg, sakslaste margad ei maksnud – toit maksis raha asemel. Kunded rääkisid sõjas kaduma jäänud mees-test. Tunti hirmu, et sõda tuleb ka Saaremaale tagasi.

Koju tagasi jõudis Mirjam juba kanakarjatamise päeva õhtul.

Suurest antvärkidega rassimise päevast puhanuna seletas ta koduvärava taga teel külalastele: “Tädi Marie majas on kõik eestiaegsed asjad. Tal on kummipuu ja Singer-õmblusmasinad. Tal on priimus ja kamajahu! Ta teeb kama. Olete seda saanud? Ei ole muidugi. Ta majas on üks koht, see on pissimise tuba. Pole üldse tarvis toast õue minnagi. Aga kui sõda tagasi tuleb, siis matub tädi kõik kuldasjad ja paremad riided maa sisse, vat!”

Mirjam oli jälle teadja külalaps. Teised väikesed kuulasid, suud-silmad pärani.

Kruusane maantee ringutas ja sirutas end nii, et venis Angla tuulikutest mööda Kuressaareni ja Karja kirikust Kuivastuni.

KEVADE MÄRGID

VÄIKE LAVATÜKK

Tegelased:

JUKU
VANAISA
ÕPETAJA
(KULDNOKAVILE)

VANAISA (tammub koolimaja väravas jalalt jalale): No kuhu see poiss siis jääb? Kõik teised läksid koju, aga Jukut pole ikka! Hommikul tuli teine ju kottu välja – mine tea, äkitselt teeb poppi. Kus selle häbi ots! M i n a küll omal ajal... khm... nojah, see pole oluline, mis mina omal ajal tegin... Ei, nüüd vist tuleb... Oh sa poiss, koos õpetajaga!

JUKU: (tuleb koos õpetajaga): Vanaisa! Tere, mis sina siin teed?

VANAISA: Tere, auväärt kooliõpetaja! Tere, Juku! Mõtlesin, et tulen sulle vastu, siis jõuame veel kinno odavale seansile – tead küll, see kosmosefilm on meil ju vaatamata.

ÕPETAJA: Teate, Juku vanaisa – ma ei tahaks teid kurvastada, aga Juku ei tohiks enne kinno minna, kui ta kirjandi valmis kirjutab.

VANAISA: Aga eile õhtul ta ju kirjutas – ausõna, täitsa ise, mina mitte ei vaadanudki vihikusse, et ei läheks nii nagu eelmise kord, kui me... kui ma...

ÕPETAJA (muiates): Jajah, ma mäletan seda teie "ühiskirjandit", kus oli kirjas, et Juku suurim unistus on kalamehesaapad number nelikümmend kaheksa ja et ta ostab igal pensionipäeval endale uue spinningulandi... Siis andsite ausõna, et ei tee enam ühtki kodutööd Juku eest.

JUKU: Õpetaja, vanaisa on sõna pidanud!

ÕPETAJA: Seda ma usun – vaevalt et vanaisa oleks kevade tunnusmärkidena nimetanud seda, et raadio DJ on hakanud rohkem ropendama ja et jäätiseputka on lahti tehtud. Jah, vanaisa – need olid ainsad kevade märgid, mida teie lapselaps oskas kirja panna. See pärast palungi, et ärge teda enne kinno viige, kui ta midagi mõistlikku kevade on kohta kirjutanud. Head aega! (Lahkub.)

JUKU ja VANAISA: Head aega, õpetaja!

KULDNOKK (vilistab).

VANAISA: Noh, Juku, võta nüüd vihik ja kirjuta kõik kevade märgid üles.

JUKU: Missasja? Ma ei kuulnud, vanaisa – see kuldnokk karjub nii valjusti! Ai! No küll on lugu – siin pole enne lomp olnud, nüüd tegin jalad täiesti märjaks.

VANAISA (kavalalt): Aga kust see vesi tuli? Vaata koolimaja räästaid, mis seal tilguvad?

JUKU: Appi! Purikas kukkus pähe – hea, et müts oli peas!

VANAISA: Tubli, Juku, sa arened! Pane kõik nüüd kirja, ja need asjad ka, mis puuokstel paisuvad... Ja vaata, mis sealt lume alt oma nina välja pistab?

See ju vana hea... Mõtle veidi ja kirjuta, Juku!

JUKU (võtab ranitsast vihiku ja pastaka ning kirjutab kribinal): Valmis!

VANAISA: Kuula, kes kluugutab taevas? Mõtle ka sellele, kes sügavas metsas parajasti ärkab, ise näljane...

JUKU: Arvad, et ärkab v õi? (Kirjutab kiiresti.) Olemas! Ja nüüd kinno, eks!

VANAISA: Loomulikult kinno! Oota, ma korraks siiski vaatan su vihikut!

JUKU: Parem ära vaata, õps näeb su näpujälgi ja saab aru, et sa aitasid jälle...

VANAISA: Olgu, hoia sina vihikut! (Loeb.) Hoia ja keela! Hoia ja keela!

JUKU: Ei keela, ega's ma mõni kadekops ole.

VANAISA (loeb): "Kevate märgid on nisuksed: mitagi ei kuule, jalat märjat, purigas peas, punk paisund, vanamuti nina lume all, kurk taevas, metsavaht ärkap, ise näljane. Oh, hüvasti, kosmosefilm! Lähme koju grammatikat õppima, Juku!

JUKU: See on see kõige õudsem kevade märk!

MISSUGUNE VORMELAUTO ON PILDIL?

Lahenda ristsõna ja lõpeta lause!

1. see vene keeles
2. aitäh vene keeles
3. sina vene keeles
4. ta (m.s.) vene keeles
5. ei vene keeles
6. mänguasi vene keeles
7. mina vene keeles

1	2	3	4	5	6	7
E	S	T		H		I
T	P	O		E		
A	A			I		
	S					
	I					
	B					
	A					

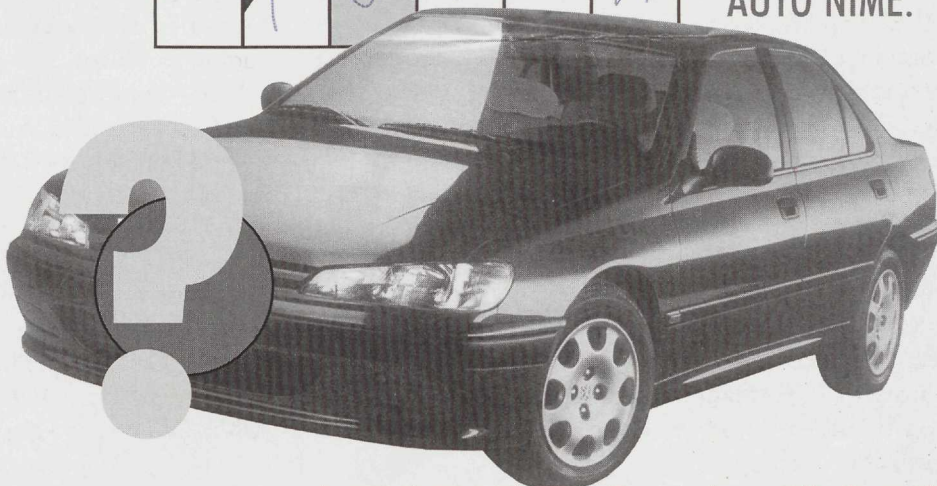
Ristsõna koostas Liis Lass Tallinnast

AUTO PEATAMIS-SEADE	P	I	D	U	R
VÕIDU-SÕIDU AUTO					
TURVASE-ADE AUTOS					
PEDAAL KIIRUSE LISA-MISEKS					
ON RADIAA-TORIS	V	E	S	I	
AUTO OSA					
..... PADI	T	U	R	V	A

KUI
lahendad
RISTSÕNA õieti,
saad teada
pildil oleva
AUTO NIME.

NALJAKAD ÜLESANDED

1. Isal on 7 poega, igal pojalt üks õde. Mitu last on isal?
2. Vanaema korvis on viis õuna. Kuidas saab need õunad nõnda ära jaotada, et iga laps saab ühe õuna, aga korvi jääb ka üks?
3. Peremehe hobused norutasid kõik reas kaevuküna juures. Kahe hobuse ees seisis üks hobune, kahe hobuse taga jälle üks hobune ja kahe hobuse vahel samuti üks hobune. Mitu hobust oli peremehel?

Ülesanded saatis
Liina Noormets Kiilist

Automõistatuse koostas Toomas Loonet Raplamaalt

Pärast muistsele iseseisvusele saatustlikku madisepäeva lahingut 1217. a., mil kodumaa eest võitles 6000 eestlast, kandis suurem hulk eesti meestest relva Põhjasõjas. Selle nimel, et meie talupojarahval säiliksid algelisedki inimõigused ja kodanikuväärikus, võitles Rootsi lipu all üle 10 000 eesti mehe. Oma vapruste ja oskuste eest said meie mehed Rootsi kuningalt küll kingitusi ja aunimesid, kuid mitte aumärke, sest Rootsimaal neid siis veel polnud.

MEIE MEESTE AURAHAD

Rootsi riik (ja koos sellega ka eesti rahvas) jäi tookord Venemaale alla ja 1710. aastal saabus meie maale kaheks sajandiks Vene võim. Peaaegu sada aastat ei sõandanud vene valitsus eestlasi relva ligi lasta, sest meie esivanemate poolehoid Rootsil oli lausa väljakutsuv. 18. sajandi lõpus olukord muutus ja eestlasi hakati võtma Vene väkke. Kuigi meie meestel polnud mingit indu Vene "asja" eest võidelda, oli ometi häbistav teistest kehvem olla, ja nii teenisidki paljud vaprad ning toimekad eesti mehed välja Vene tsaaririigi aumärke.

Vene keisriigi vanimaks ja kõige tähtsamaks aumärgiks oli Peeter I poolt aastal 1698 asutatud Püha Andrease orden. Kahesaja aasta jooksul anti neid välja kõigest tuhat – ehk keskmiselt 5 aumärki aastas. Selle ülikõrge autasu on saanud ka kolm eestlast. Neist esimene oli Jaan Krossi teose "Michelsoni immatrikuleerimine" peategelane – esimene eestlasest kindral Johan Michelson. Hiljem pälvisid Püha Andrease ordeni ka Gustav Hirsch ja Philipp Karell, kes mõlemad olid Vene keisrite ihuarstideks. Igaüks, kes pälvis Püha Andrease ordeni, sai automaatselt ka teised tähtsamad

Vene ordenid – Aleksander Nevski, Valge Kotka, Püha Anna ja Püha Stanislavi ordenite kõrgemad klassid.

Keiserlikul Venemaal oli aga üks aumärk, mis kõigest teistest erines. See oli isikliku vapruste eest antav Püha Georgi orden. Kui kõiki teisi aumärke andis keiser vastavalt oma soovile, siis Georgi ordenit andis eriline nõukogu ja isegi keiser ei saanud seda aumärki ilma nõukogu otsuseta. Sellest ajast, mil keisrinna Katarina II Georgi ordeni 1769 kehtestas kuni Vene revolutsioonini 1917. a. autasustati ordeni kõigi nelja klassiga ainult nelja väejuhti. Neist üks oli Eestist pärit vürst Barclay de Tolly, kes Napoleoni sõdade ajal oli Vene vägede ülemjuhataja. Ta on maetud perekonna hauakabelisse Jõgevestel ja keset Tartu linna kõrgub tema auks püstitatud mälestussammas. Ka ordeni madalaimat, neljandat klassi hinnati nii kõrgelt, et kui hilisem Soome marssal Mannerheim noore Vene ohvitserina selle aumärgi sai, kirjutas ta öele, et võib nüüd rahunud surra – ta oli oma vaprust tõestanud. Esimese maailmasõja ajal võitles Vene keiserlikus väes rohkem kui 2000 eestlasest ohvitseri. Teada on üle 80 eesti ohvitseri, keda autasustati kas Georgi ordeni või Georgi kuldmedaliga vapruste eest. Nende hulka kuulub enamik Eesti Vabadussõja juhtidest eesotsas kindral Johan Laidoneriga.

Jüripäev

23. aprillil tähistavad skaudid ja gaidid üle kogu maailma jüripäeva. Nii on see ka Eestis.

Jüripäev on pühendatud kesk-aegsele rüütlile, kes hiljem kuulutati pühakuks. Tema nimi oli Püha Jüri, siit ka päeva nimetus – jüripäev.

Püha Jüri sündis Kapadookias.

Seitsmeteistkümneaastasena palgati ta ratsaväkke ja peagi sai ta tuntuks oma vapruse poolest. Kord tuli ta Seleimi linna, mille lähedal elas suur lohemadu, kellele viidi iga päev söögiks üks linnaelanik. Ohvri määras loos. Samal päeval, mil Püha Jüri linna ratsutas, oli loos välja valinud lohe eineks kuningatütrel Cleolinda. Püha Jüri otsustas vahele astuda – noor kuningatütar ei tohtinud niimoodi surra. Olgugi et Pühal Jüril ei olnud muud relva peale oda, otsis ta üles lohemaod, kes pikutas mõnusasti linna lähedal soos, ründas lohet ja hävitas ta vihases võitluses. Linn vabanes hirmuvalitsejast ja Püha Jüri ratsutas edasi, nõudmata heateo eest tasu.

Miks on jüripäev skautidele tähtis?

Kuna skautlus tugineb rüütellikkuusele, võttis skaudi liikumise rajaja Robert Baden-Powell Püha Jüri skautluse kaitsepühakuks, öeldes, et endisaegsed rüütlid olid tõelised skaudid.

Kas ainult muinasjutt?

Püha Jüri lugu jutustatakse kui muinasjuttu, sest pole ju tänapäeval teada ühtegi lohemadu, kellele oleks vaja eineks inimesi pakkuda. Järelikult ei ole ka võimalik võidelda lohemadudega. Kas ikka tõesti on nii? Me kõik tunneme lohet iseendas – kuidas ta viskleb ja vingerdab kadeduse või viha hetkel meie südames. Skautluse üheks põhimõtteks on teha iga päev üks heategu. Niimoodi võitleme meie oma lohedega. Kuidas teed seda Sina?

SALANURK

• Eelmise salakirja vastus oli:
Gaidid ja skaudid soovivad ilusat sõbrapäeva!

LAHENDA SALAKIRI:

Aseta tähestik uude järjekorda A=B, B=C jne.
IFÜE LPPMJÖÜIFÜFHÜ!

JÜRIPÄEV NARVAS

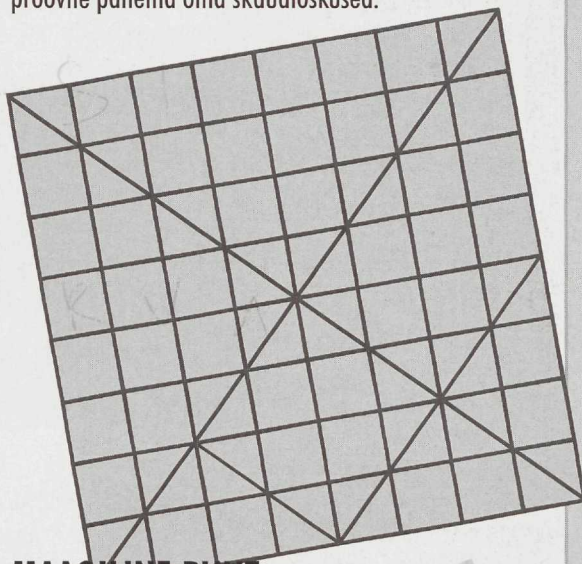
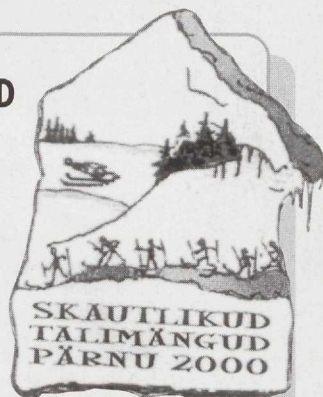
14.-16. aprillini toimuvad Jüripäeva üritused Narvas.

Kavas on matk, ujumine, paraad ja palju muud huvitavat. Osavõtumaks on 31. märtsini 120.-, hiljem ja kohapeal tasujatele 160.-.

Kui soovid osaleda, võta ühendust telefonidel (2) 6 781 601 või 250 10 425 Birgit Villa.

PÄRNU TALIMÄNGUD

04.-06.veebruarini toimusid Pärnus Talimängud, kus oli kokku umbes 150 laagrilit. Kõige huvitavam osa laagrist oli väike matk, mis oli umbes 15 km pikk. Matk oli koos põnevate kontrollpunktidega. Igas punktis pidi proovile panema oma skaudioskused.

MAAGILINE RUUT

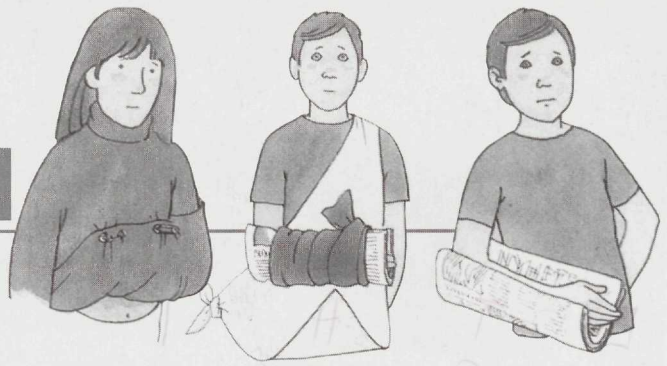
Tee endale kõva aluse peale joonise põhjal vahva nuputamismäng. Lõika tükid välja ja lase oma sõbral kokku panna. Võta aega, kui kaua tal sellega läheb. Võid teha ka võistluse, kes oskab kõige huvitavamaid kujundeid (loomi, linde jne) teha.

OLE VALMIS!

KOPRAKLUBI

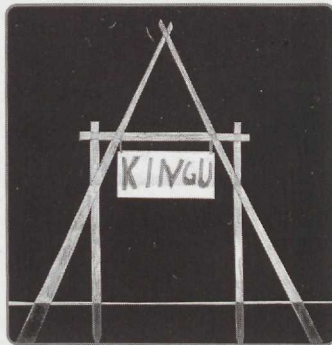
Koprad mugivad oma onnides talvevarude kallal. Kopraklubilased talvevarude pärast ei muretse, kuid talverõõmud kuluvad ära küll! Suusamatku siiski tehti ja Tallinnas elunevad kopraklubilased said ühel suusamatkal kaasa lüüa. See lõppes küll veidi kehvasti. Poisid pidid peale muu varustuse pak-kima ka ujumiseks vajalikud esemed, neile unustati aga ütelda, et kaasas peavad olema ka ujumismütsid. Nii kukkuski ära suusamatka lõpuks kavandatud lödvestav suplus sisebasseinis. Sellise matka lõpus on muidugi mõnus ka saun, kui pärast seda end ära ei külmetata.

Peagi annab kalender stardi kevadesse ja kaugel see suvigi siis on! Skautide keskel meenutatakse ikka skaut-luse rajaja Bi-Pi mõtet, et skautlus on aastas üksteist kuud ettevalmistust laagriks ja seejärel paar nädalat laagrit. Sõnasabast haarates ongi meil aeg laagriplane ja et-tevalmistusi tegema hakata!

■ Kopraklubilastele on tänava välja pakkuda 8 päeva (30. 07. - 06.08) veetmine Kingu laagris Lahemaa rahvusparki külje all. Õnnestumise korral oleks see esimeseks tõsiseks sammuks öko-skautide maleva loomise teel. **KÕIK ÖKOSKAUTLIKKU ELU-VIISI HARRASTADA SOOVIVAD 10 – 14-AASTASED ISIKUD, ÜHINEGEM!**

Ainult nii võib meie ettevõtmine ka õnnestuda. Poisid joonista-vad juba laagrivärava projekte. Üks nendest on niisugune:

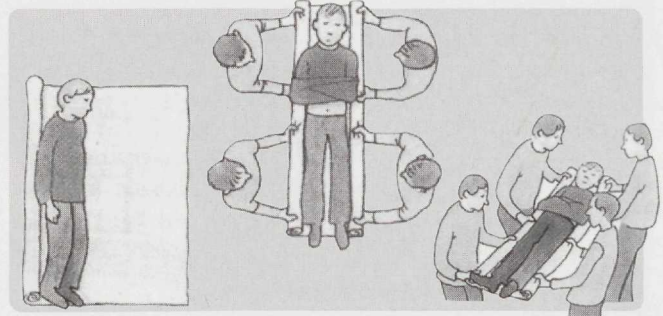
Missuguse värava ehitaksid laagri-le Sina?

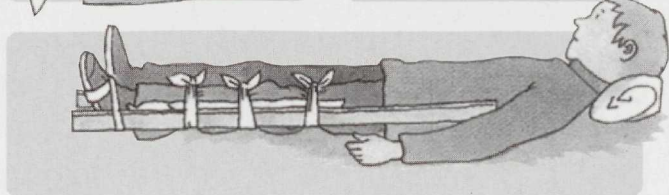
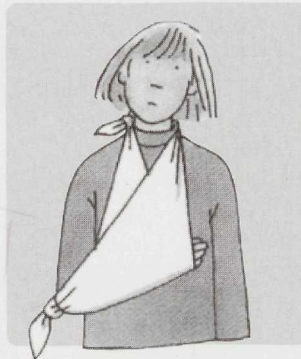
Paar päeva tagasi tuli mulle vastu tuttav poiss, käsi üm-ber kaela otsa seotuna rinnal rippumas. Mis juhtus? Oli ettevaatamatult jääkonarusele astunud ja kukkunud. Õn-neks juhtus see päris oma kodu lähedal ja abi saadi ruttu kohale. Mis aga tulnuks teha siis, kui see käeluumurd juhtunuks talvematkal?

Skautide laagri- ja matkatarkuste hulka kuulub kind-lasti ka esmaabi andmise oskus. Käeluumuru puhul on tarvis kõigepealt katsuda pulssi. Kui näiteks pärast kuk-kumist ja luuumuru kahtlustust on pulss nõrk või puu-dub ning käed külmetavad, siis on ilmselt tegemist käe-luu ranga kinnise murruga. Nüüd tuleb leida murrukoht, jäse aeglaselt kehast eemale venitada ning taastada

pulss ja närvitundlikkus. Kui vereringe õigeks ajaks ei taastu, võib kannatanu käest ilma jääda. Murtud jäse tuleb lahastada. Lahas peab ulatuma üle murrukohtale kõige lähemal asuvate liigeste. Lahas kaetakse enne ko-hale asetamist riide, sideme või muu pehme materjali-ga, ei panda vastu nahka. Lahastamiseks kasutatakse lauajuppe, keppe või muid kõvu esemeid, kui pole

käepärast selleks ette nähtud lahaseid. Esmaabivõtteid ei vaja me mitte ainult matkadel ja laagrites, vaid ka igapäevases elus, sest õnnetus ei hüüa tülles. Skautide teadmistepagasis peavad kindlasti olema esmaabivõtted. Kui sa neid pole veel omandanud, siis alusta nende õp-pimisega juba täna!

Suvel toimuva Kingu laagri kohta võib saada teavet telefonil 8/256 498 225.

Skm Leho Männiksoo

Meie vägi

Mitmel eesti ohvitseril oli rinnas selline komplekt: Püha Georgi, Püha Anna ja Püha Stanislavi ordenid lahinguliste teenete eest.

Georgi ordeni kõrvale loodi Napoleoni sõdade ajal sõduritele mõeldud neljajärguline Georgi rist, mida eestikeelses kirjanduses tihti ka "Jüri ristiks" nimetatakse. Eesti sõjamehed pälvisid selle aumärgi juba Türgi ja Jaapani sõdades, eriti arvukalt aga Esimese maailmasõja ajal, millest võttis osa kokku üle 100 000 eestlase. Eriliseks harulduseks olid mehed, kes teenisid välja kõik neli Georgi risti. Nende hulgas olid ka sõdurina sõjateed alustanud hilisem Eesti Vabariigi kindral Jaan Kruus ja Vabadussõjas langenud soomusrongide juht kapten Anton Irv.

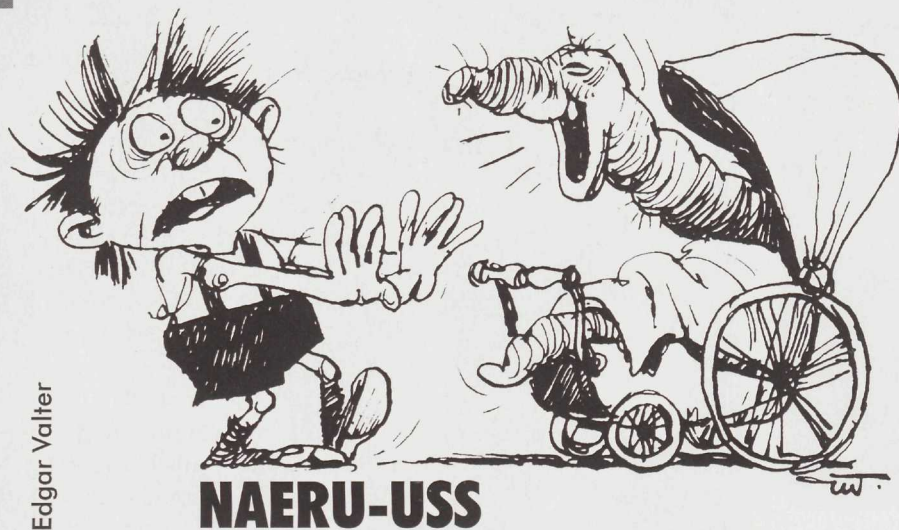
Püha Andrease ordenit kanti eriti pidulikel juhtudel kaelas.

Püha Kateriina orden, mille Peeter I kehtestas aadlidaamide autasuks.

Kui Venemaal algas revolutsioon, lõpetati kõigi keiserlike aumärkide väljaandmine. Ainult Georgi rist jäi alles. Uue korra kohaselt otsustasid aga sõdurid, kas neid juhtiv ohvitser on seda autasu väärt. Paljud tsaariohvitserid olid kõrgid ja sõdurite poolt vihatud ning maksid selle eest oma eluga. Nende väheste hulgas, kes oma hoolitsuse, eeskuju ja vaprusena olid pälvinud alluvate sõdurite armastuse ja austuse, oli hilisem Vabadussõja sangar leitnant Julius Kuperjanov. Temale otsustasid sõdurid anda Georgi risti, mida revolutsioonieelsetest eristab loorberiooks lindil. Oma erilise auvääruse tõttu oli Georgi orden koos ristiga ainus aumärk, mida endistes Vene ordenitest tohtis kanda ka Eesti Vabariigi vormirõival – ja mehed eesotsas Laidoneriga kandsid seda autasu uhkusega.

Hannes Walter

Edgar Valter

NAERU-USS

"Sinuga, noormees, oleme kindlasti varemgi kohtunud," teatab arst. "Aita meelde tuletada, mis su perekonnanimi on!"

"Tamm!"

"Ahaa, meelde tuli! Angiin, eks ole?"

"Ei, Alar!"

"Kas teate, lapsed, et sügavalt sisse ja välja hingates hävivad paljud mikroobid? Mis küsimus sul tekkis, Juku?"

"Ma tahtsin ainult küsida, õpetaja, et kuidas saaks mikroobe sundida sügavalt sisse ja välja hingama?"

Hambaarst küsib lõunalt tulles: "Kuidas on, öde, kas keegi soovib veel minu vastuvõtule tulla?"

"Jah, üks patsient on teie kabinettis!"

"No miks te siis temaga ei tegele?"

"Ei saa – ta keeras ukse seespoolt lukku ega lase kedagi sisse!"

Juku istub hirmust lõdisedes hambaarsti juures.

"Ära karda, poiss!" lohutab teda arst. "Kui muu ei aita, siis võta see tablett – kohe saad julgust juurde!"

Juku neelabki tableti alla ja tunneb, kuidas hirm kahaneb.

"Kuidas on, poiss? Ega sa ei karda enam, eks ju?" küsib arst.

"Ei karda!" hüüab Juku. "Ja ma tahaksin näha, kes julgeb üldse mulle kätt külge panna!"

"Doktor, ma olen üle kere haige! Kui torgin sõrmega kõhtu, on valus! Katsum sõrmega varvast – jälle on valus! Puudutan otsaesist – ikka valus! Aidake, doktor!"

"Laske ma vaatan, mis imelik haigus sul siis on ... Nojah, mis seal imestada – sul on ju sõrmeots katki!"

"Doktor, paistab, et mu poeg pole päris terve! Ta istub päevad läbi koopaid kaevates liivakastis ega viitsi isegi kempsu minna!"

"Aga selleks liivakaste rajataksegi, et lapsed seal mängiksid, ja on ka täiesti normaalne, et lapsed unustavad aeg-ajalt mänguhoos potile minna! Minu meelest muretsete te küll ilmaasjata!"

"Ega's mina üksi – ta naisele ja lastele ei meeldi see samuti!"

TARTU KUNSTIGÜMNAASIUM KUULUTAB VÄLJA
EESTI KOOLINOORTE KARIKATUURIVÕISTLUSE:

MIDA NAERAD, KOOLIJÜTS?

Oodatud on must-valged originaaltööd.
Tööde arv, formaadiga 210x297 (A4) on piiramatu.
Iga töö tagaküljele kirjutada nimi, perekonnanimi, kool, klass ja aadress.
Töid ei tagastata, parematest töödest korraldatakse näitus.
Tööd tuleks saata või tuua 1. aprilliks, 2000.a. aadressil: Tartu, Aianduse 4, õp. PAUL KUNMAN

NB! Parematele Auhinnad!

Teema: **MEDITSIIIN**

KOOLINOORTE KARIKATUURIVÕISTLUS

OH SEDA LOOMARIIKI!

Kraegaam

Kraegaam on agaamide perekonnast pärit sisalikuline. Üldiselt on ta nagu taluline sisalik, keda küll Eestis ei esine. Ta kasvab kuni 80 cm pikkuseks. Huvitavaks teeb teda see, et vaenlaste peletamiseks on tal iseäralik hirmutussüsteem. Tal on suur krae, mis on ühendatud keeleluuga, seega saab ta oma krae püsti tõsta ja langetada, ise seejuures suud pärani ajades või kinni pannes. Vaatepildi teeb veelgi hirmuäratavamaks see, et krae on hambulise servaga ja värvikirev. Avanud krae, kükitab kraegaam ise tagajalgadele ja tõstab krae esiosa ja pea üles. Kraegaami iseärasuseks on ka see, et ta suudab joosta ainult tagajalgadel, hoides keha pea-aegu püstiselt maapinna kohal. Teadlaste arvates liikusid niimoodi ka dinosaurused.

Värvuselt on kraegaam ülalt tumehall või roosakas, seljal ja sabal asuvad vöödid. Isastel on krae väga kirju – seal on musti, helesiniseid, pruune, oranže, roosasid ja valgeid laiuke.

Kraegaam elab enamuse ajast puudel, kuid ta laskub ka maapinnale toitu otsima. Tema toidulaud koosneb väikestest imetajatest, roomajatest ja selgrootutest.

Marek Rei Jüri
gümnaasiumist

Madulõug

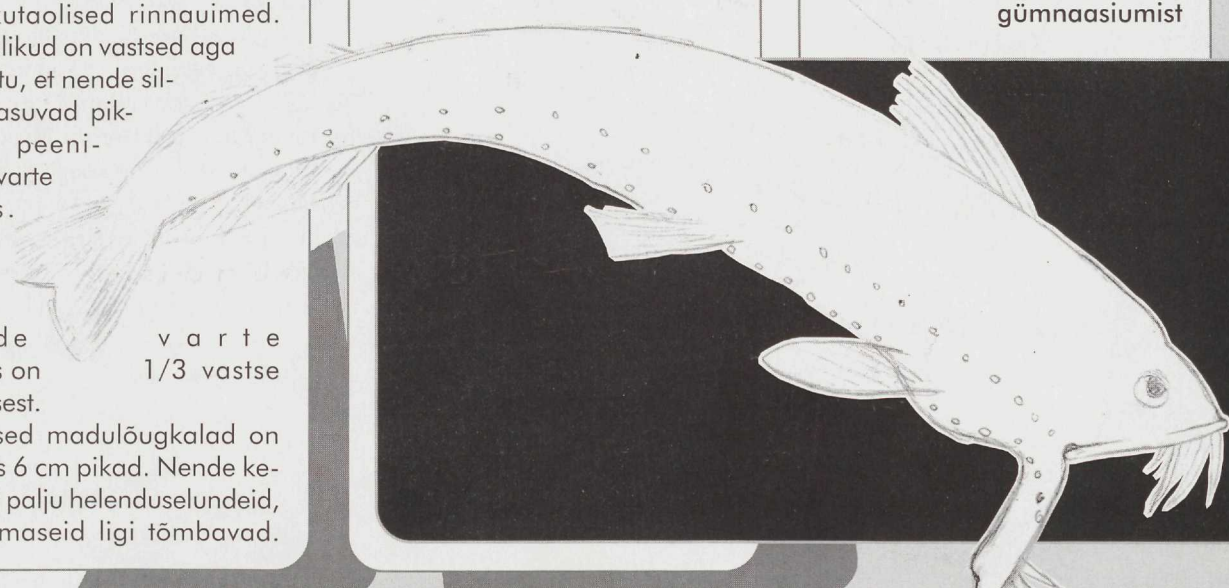
Madulõugkala vastsed ning isased ja emased isendid on niivõrd erinevad, et neist tuleb rääkida ükshaaval. Kui isased ja emased on veidigi sarnased, siis on vastsed niivõrd erinevad, et algul arvati nad kuuluvat iseseisvasse sugukonda ja nad said nimeks varssilm. Nimelt toimub madulõugkala areng moondega. Vastse keha on ääristatud läbipaistva uiukurruga. (Sellest arenevad hiljem selja- ja pärakuuim.) Vastsetel on ka lehvikutaolised rinnauimed. Iseäralikud on vastsed aga seetõttu, et nende silmad asuvad pik-kade peenikeste varte otsas.

Nende varte pikkus on 1/3 vastse pikkusest.

Isased madulõugkalad on umbes 6 cm pikad. Nende kehal on palju helenduselundeid, mis emaseid ligi tõmbavad.

Isased ei ela väga kaua. Nad ei söö üldse, kuna neil pole hambaid ega söögitoru.

Emased on seevastu kuni 40 cm pikad. Neil on teravad ja erineva suurusega hambad ning nende nahk on tumepruun või must. Ka neil on helenduselundid, kuid neid on palju vähem. Nad on röövkalad ja suudavad neelata väga suurt saaki. Nad saavad oma suu hirmuäratavalt suureks venitada ja ka magu venib vajaduse korral. Madulõugkalad elavad India, Vaikse ja Atlandi ookeani troopilistes osades.

KAS PONIST KASVAB JÕEHOBU?

Väike Kristo silmitseb ratsabaasis poni ja küsib emalt: "Kas see loom on koera või hobuse poeg?" – "Ei, see on hoopis poni – hobuse väikest kasvu sugulane!" vastab ema. "Aa, ma tean küll – see on tegelikult jõehobune!" rõõmustab Kristo.

Igaüks meist on lapsepõlves tahtnud palju teada ja esitanud igasuguseid veidraid küsimusi – seda, et need küsimused on naljakad, taipame alles hiljem. Mõnikord ei mäletagi me oma väikesest peast räägitud naljajutte – aga õnneks on meil emad ja vanaemad, kes selliseid asju mäletavad ja vahel isegi üles kirjutavad.

Järgmised naljalood on üles kirjutanud Leevi põhikooli 8. klassi õpilane **Mari Mendrik**. Saada ka Sina, kulla lugeja, meile oma põnnipõlvelugusid!

**Parimatele
on auhindadeks
pisikesed PONITALLID!**

MATTEL RIMONNE

UNENÄGU

Väike Mari räägib vanemale õele oma unenäost – ta olevat unes näinud nõida, kes teda ja õde taga ajas. "Õde küsib: "No missugune see nõid välja nägi?" Mari vastab vihaselt: "Sa ise olid ju ka seal!"

KOMM

Mari koputab naabrite uksele, pärib Maarika emalt: "Kas Maarika on kodus?" – "Ei." – "Aga Eeva on kodus?" – "Ei." – "Anna siis palun kommi!"

MÄNG

6aastane Liis emale: "Me mängisime Jaaguga (3 a) purjus meest. Oli viin ja suitsud ja puha."

Ema: "Kas see on siis mõni ilus mäng?"

Liis: "Jaak ise mõtles selle mängu välja, aga mina olin muidu täitsa korralik naine."

INIMSÖÖJA

Mari hammustas Jaaku. Jaak kurvalt: "Mari tahtis mind ära süüa, aga mina ei mahtunud talle suhu!"

LOOMAD

Tuttav onu küsib 3aastaselt Liisilt: "Kas vanaema pool kass oli?" – "Oli." – "Kas koer oli?" – "Oli." – "Kas nägid siga ka?" – "Jaa." – "Kui suur see siga siis oli?" – "Suurem kui sina."

KÜSITLUS

3aastane Liis pärib vanaemalt: "Memme, kus sinu isa on?"

Memme: "Minu isa on surnud."

Liis: "Kes ta maha löös? Ei, ei, ärge naerge, ma ütlesin õigesti: kes ta maha lei?"

MIKS KATI HALVASTI MAGAB?

**HEI, KULLA SÕBRAD!
LOODAME, ET TEIE SÖÖTE IKKA
TERVISLIKUMAIID TOITE KUI KATI.
ÄRGE OLGE KADEDAD,
PANGE ISE VÕI EMA ABIGA
KIRJA OMA PERE KÕIGE
TERVISLIKUMATE TOITUDE
RETSEPTID JA SAATKE
HEALE LAPSELE!
PARIMATELE AUHINNAD!**

KATIL ON RAHUTU UNI. HOMMIKUL TÕUSTES ON ROIDUMUS IKKA VEEL KEHAS. OLEKS KATIL VÕLUKÕRV, VÕIKS TA TEADA SAADA OMA HALVA UNE PÕHJUSE. VÕLUKÕRV KUULEKS, MILLEST RÄAGIVAD KATI KEHA ORGANID – VÄSIMATUD TÖÖTEGIJAD. NEED ON SÜDA, VERI, MAKS, KOPS, NÄRVID, LUUDLIIGESED.

NÄGEMISNÄRV NUUKSUB PÄEVASEST NÄLJAST JA RASKEST TÖÖST.

“MIKS SA EI T O O MULLE A-VITAMIINI, GLÜKOOSI JA VALKU? TEAD JU KÜLL. KUI PALJU MUL SILMADEGA TÖÖD ON!” PAHANDAB TA VEREGA.

“KÜLL MA TOOKSIN, KULLAKE, KUI OLEKS,” SA HISEB VERI SOONTES.

“NO JAH,” TORISEB MAGU, “KATI LÄKS JU HOMMIKUL JÄLLE SÖÖMATA KOO-LI!”

KÕIGIL OL I NÄGEMISNÄRVIST KAHJU – TA OL I NII KAHVATU JA KIDUR.

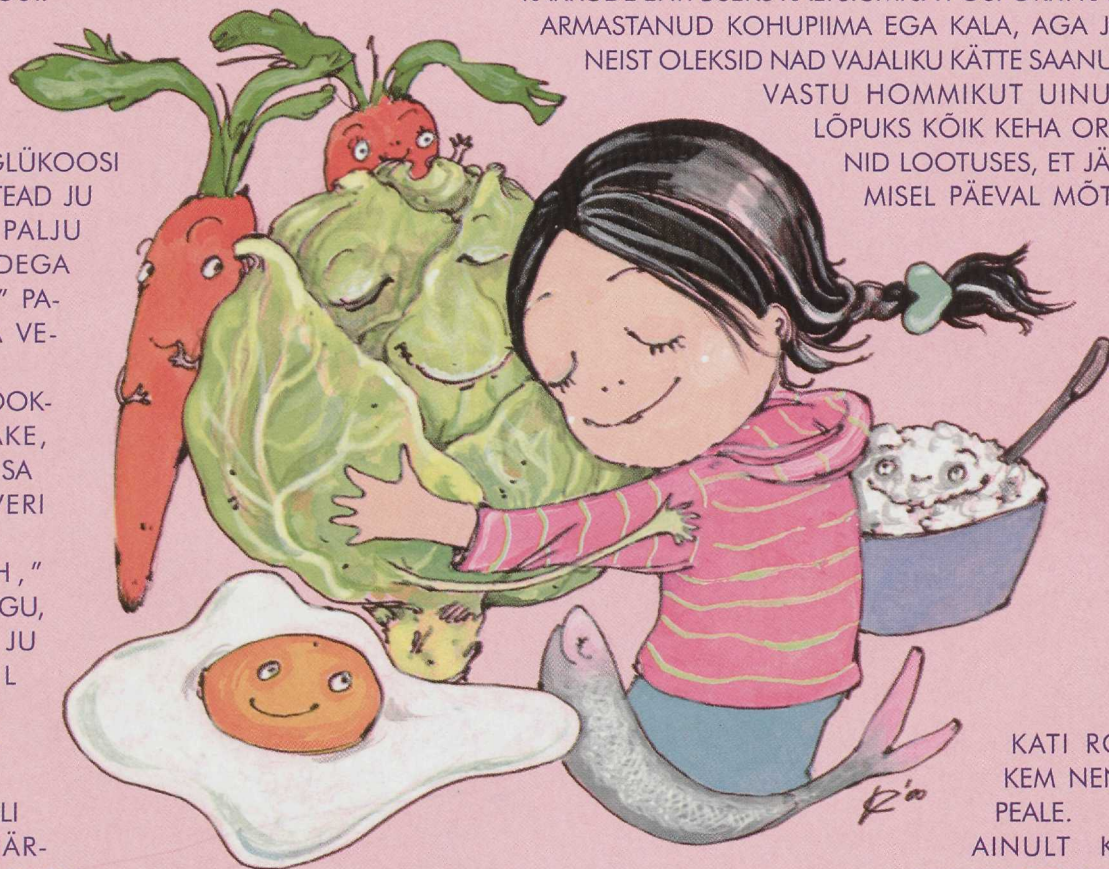
NÄGEMISNÄRV UNISTAS MUNAKOLLASEST, PORGANDIST JA MÖNUSAST JUUSTUVÕILEIVAST – KÜLL OLEKS SIIS JÕUDU KASVADA JA TÖÖD TEHA!

“VÕIKSID MIND PAREMINI LIIGUTADA,” SOSISTAB VERI SÜDAMELE. “SIIS SAAN KÕIGILE PAREMINI TOITU LAIALI KANDA.”

“MILLES MINA SÜÜDI OLEN?” ÄGESTUB SÜDA JA LÖÖB ÜHE NÄRVILISE VAHELÖÖGI. “KUST MA SELLE SUUREMA JÕU VÕTAN, KUI JUBA NÄDAL AEGA EI OLE KATI SÖÖNUD KAPSAST, HERKULOPUTRU EGA ROSINAID, MIS MULLE KAALIUMI ANNAKSID. NEED MÕNED ROSINAD SAIKUKLIS ON MULLE VÄHE, LIIGA VÄHE...”

SELGROOG, PÕLVELIIGESED JA KÜÜNARNUKID VAIKISID, KUID MURE OL I NEILGI – VÄHE OL I LUURAKKUDE EHITUSEKS KALTSIUMI JA FOSFORIT. KATI EI ARMASTANUD KOHUPIIMA EGA KALA, AGA JUST NEIST OLEKSID NAD VAJALIKU KÄTTE SAANUD...

VASTU HOMMIKUT UINUSID LÕPUKS KÕIK KEHA ORGANID LOOTUSES, ET JÄRGMISEL PÄEVAL MÕTLEB

PILDI JOONISTAS KIRKE

KATI ROHKEM NENDE PEALE.

AINULT KATI HAMMASTE VAHET

KOSTIS TASAST RAHULOLEVAT IT-SITAMIST – SEAL TÖÖTAS KOOPAKEST KAEVATES HAMBASÖÖBIK. TEMA OL I RAHUL, SEST OMA LEMMIKTOITE – LUTSUKOMME, KARTULIKRÖPSE, MAGUSAID SAIAKESI JA LIMONAADI SAI TA KATILT IGA PÄEV.

OLLI TOOMIK

Kirjanurk

Peatselt võivad

Kullo Laste Galeriisse ja Tartu Lasteraamatukokku auhinna-mängude järele minna **JÕGEVA ÜHISGÜMNAASIUMI III-b klass**, **MARKO LUHN** Hallistest, **ANNELI MAISTE** Uusnast, **MARIA TERAS** Tallinnast, **KRISHLIN VILIMAA** Tartust ja **KRISTO UDURAND** Rakverest.

TERE JÄLLE, sõbrad!

Suur aitäh erakordselt andekate tööde eest! Neid oli seekord jälle erakordselt palju, nii et auhindadest tuli puudus kätte. Ehk järgmisel korral on jälle teistel õnne!

Kas teate, missugust omadust peeti kõige tähtsamaks sõbra juures? **AUSUST!** Hurraa, tuleviku Eestis on lõpuks ometi ausus suure au sees!

Hei! Ootan kirju 14 - 16-aastastelt tüdrukutelt ja poistelt. Ise olen 15-aastane tüdruk. Tegelen arvuti, spordi ning lugemisega. Oled huvitatud, siis hakka aga kirjutama! **JULIA OTTI**, Hommiku 36, Tapa 45 108.

Tere! Otsin kirjasõpra vanuses 11 - 13 aastat. Ta võib olla nii tüdruk kui poiss. Mina olen 11 aastane, mulle meeldivad Spice Girls, Backstreet Boys ja Britney Spears, kogun kleepse ja marke, lemmikloomad on koer, kass ja kilpkonn. **DARJA LJAŠOK**, Tammiste k., Mureli 2, Sauga v., Pärnumaa 86 706.

Tere, sooviksin leida kirjasõbraks 13 - 14aastast tüdrukut. Olen 14 a. poiss, käin korvpallitrennis, kuulan rohkem diskomusikat, kuna olen diskor. Hea oleks, kui kiri tuleks Lõuna-Eestist ja selles oleks foto. **ERKKO SALU**, Vohandu 47 -16, Röpina 64 504.

Tere! Olen 10 aastane ja sooviksin väga 9-11aastast kirjasõpra, nii poissi kui tüdrukut. Olen vahel väga rõõmsameelne, püsimatü ja vahel ka mossis. Kui mulle kirjutate, siis saatke ka oma foto. **KEIT SOONSEIN**, Ristiku 4 - 19, Roosna-Alliku, Järvamaa 73 201.

Tshau, kõik 12 - 13aastased tüdrukud ja poisid. Oleme kaks 12aastast tüdrukut

ja Barbie karvu-kõrvu saabus toimetusse meeletul hulgal, üks karvasem kui teine.

Rimonne firma lubas meid seekord aidata ka ergutusauhindadega, et premeeritute seas oleks ikka rohkem noori moekunstnikke.

ERGUTUSAUHINNAD saavad **LIISA-KAI PEDOSK** Võrust, **MARILIIS PALITS** Märjamaalt, **MERLI VEERMÄE** Laitsest, **RAILI SEITON** Sõmeru vallast, **KARIN PASTAK** Tallinnast ja **KERTTU KIVISIKK** Jõgevalt.

STIILI-BARBIED võitsid **TRIINU** ja **TUULIKI VAKMANN** Tartust, **AIRE VAIGU** Elvast, **RIINU KALLASTU** ja **LAURA VILU** Ruilast ning **MAALI-LIINA KULLA** Laevast. Autoviktoriini lahendajatest saavad kleepsude omanikeks **HELEN MEIDLA** Kamarast ja **SOFIA ZDOLNÕHH** Tallinnast. Edasi uutele võitudele, sõbrad!

ja soovime leida kirjasõpru. **KÜLLI SISASK**, Karja 2, Kärü, Rapla mk 79 201. (Kogun kleepse, udukaid, marke ja taskukalendreid.) **MARIANNE KAASIK**, Viljandi mnt 12 -9, Kärü, Rapla mk. 79201. (Kogun loomapilte ja taskukalendreid.)

Tere! Olen 12aastane tüdruk, soovin kirjasõbraks 10 - 12aastasi poisse ja tüdrukuid. Minu lemmikbändid on Metallica ja Five, lemmiklaulja Britney Spears. Võiksid saata ka oma pildi. Kuulutus ei vanane. **LILIAN SAKS**, Nõva 13 - 30, Tartu 50106.

TSHAU! Olen 14aastane plika, tahaksin 12 - 14.a. kirjasõpru Tegelen tantsimise ja klaverimänguga. Võiksite saata ka pildi. **LISANNA SAKS**, Nõva 13 - 30, Tartu 50106.

TSHAU! Olen 9aastane tüdruk, elan Vormsi saarel. Soovin 9 -11a. kirjasõpra. Kirjutada võivad nii poisid kui tüdrukud. Kogun Leonardo DiCaprio ajaleheväljalõikeid. Mulle võib ka mailida aadressil Kati.Koch, &mail.ee. **KATI KOCH**, Suuremõisa k., Vormsi vald, Läänemaa 91301.

Tere, Hea Laps! Olen 12aastane tüdruk, soovin leida kirjasõpra vanuses 11-15. Minu hobid on rulluisutamine, ujumine,

jooksmine ja jalgrattaga sõitmine. Lemmikloomad on koer, koala, hamster, kaelkirjak ja hobune, lemmikbändid on Kelly Family ja Backstreet Boys. Kuulutus ei vanane! **KAROLINA PRITS**, Kase 10 - 11, Tabasalu 76901.

Tere! Soovin leida kirjasõpra vanuses 9 - 12, ta võib olla nii poiss kui tüdruk. Ise olen 10. Kogun looma- linnu- ja kalamarke ja postkaarte ning pakkimispaele ja kleepse. **LIISA UMBLEJA**, Sõpruse pst. 226 - 46, Tallinn 13 412.

Lõbus 13aastane tüdruk ootab kõigilt lustakatelt 10 - 13a. poistelt ja tüdrukutelt kirju. Hobid: joonistamine, kirjade kogumine, sport. **KARIN KOMMER**, Võidu 20 - 12, Vastseliina, Võrumaa 65201.

Hei, hei! Otsin kirjasõpra vanuses 10 - 14. Ise olen 12 ja käin 5. klassis. Huvialadeks on võrkpall ja muusika. Mulle meeldib ujuda, joonistada ning lugeda. Kogun kleepse, postreid ja andmeid hamstrite kohta. Lemmikbändid on E-type, Pet Shop Boys ja BSB. Kui tahad rohkem teada, siis kirjuta! **TRIINU VAKMANN**, Mõisavahe 7 - 40, Tartu 50707

Tere! Sooviksin leida kirjasõpra, kes oleks 13aastane tüdruk. (Ise olen ka 13.) Kirjas võiks olla ka foto. Minu huvialad on kergejõustik ja muusika: **KRISTIINA ROOMETS**, Ruila 37 -10, Laitse sjsk, Harjumaa 76302.

Olen 13 a. tüdruk ja tahaksin leida kirjasõpra. Mulle meeldib laulda, tantsida, sporti teha jne. Lemmikbändid on Dr. Bombay, E-Type jms. **MARSILLE VOLMER**; Ruila, Laitse sjsk 76302, Harju mk.

Hei, kõik 7 - 10a. tüdrukud! Olen 8 aastane ja mulle meeldib joonistamine ja laulmine. **PIRET PADU**, Tuka k., Martna v., Läänemaa 90601.

Hei, 9 -12aastased tüdrukud! Olen 11 aastane ja mulle meeldib lugemine, laulmine ja joonistamine. Kogun kleepse ja marke. **ANU PADU**, Tuka k., Martna v., Läänemaa 90 601.

Tere! Olen 11aastane lõbus tüdruk, kogun kleepse ja otsin endale 10 - 12 a. tüdrukust kirjasõpra. **TRIIN TAEVAS**, Vankse k., Juuru sjsk, Rapla mk 79401.

Tere! Olen 11aastane rõõmus tüdruk, kogun kleepse ja otsin 12 - 14 a. kirjasõpra, kes võiks olla tüdruk. **JAANIKA TEDER**, Staadioni 8 - 7, Juuru, Rapla mk. 79401.

Tere! Tahaksin kirjasõbraks tüdrukut, kes on 10 - 11 aastane. Ise saan varsti 11. Kogun kleepse ja kommipabereid, käin karatetrennis. Soovin esimeses kirjasõbraks. **HINDREK LIND, Jaama 7, Pärnu 80044.**

Hei-hei! Sooviksin saada kirjasõbraks 9 - 13 aastast tüdrukut või poissi. Ise olen 10. Mulle meeldib sportida ja joonistada. Lemmikbänd on Spice Girls. **ANNI-LOO VILJAMAA, Praaklima k. 857 - 3, Jõgevamaa 49213.**

Tere! Soovin 9 - 12 aastast kirjasõpra. Ise saan varsti 10. Kogun igasuguseid kleepse. Suvel harrastan jooksmist. Mu lemmikbänd on Smilers. **MADIS LOIK, Vambola k., Mustla sjsk Viljandimaa 69 701.**

Tere! Sooviksin endale 11 - 13-aastasi kirjasõpra – nii poisse kui tüdrukuid. Ise olen 11. **KÜLLI LAUR, Narva mnt. 11-10, Voka, Ida-Virumaa 41701.**

Tere! Ma olen 10 aastane tüdruk, kes soovib endale 9 - 11 aastast kirjasõpra. Minu lemmikajakirjad on Hea Laps ja Miki Hiir. Minu huvialadeks on lugemine ja käsitöö, lemmikbänd on Spice Girls. **MERJE VAINO, Hanila v., Läänemaa 90 103.**

Tere! Olen 9 aastane poiss, kogun kleepse. Mul on kass ja akvaariumikalad. Mu lemmikseriaalid on "Arühm" ja "Zorro". Ootan kirju 8 - 12 aastastelt poistelt ja tüdrukutelt. **KAAREL KAASIK, Pähkli 6, Haapsalu 90401.**

Hei, kõik 11 - 12 aastased poisid ja tüdrukud! Soovin leida kirjasõpra. Ükskõik kas kirjutaja on poiss või tüdruk, kuid pilti sooviksin küll näha. Olen rõõmsameelne plika. Mulle meeldib raha koguda. Minu hobid on kergetõustik ja tantsimine. **KAIRE VELDI, Seminari 28 - 1, Rakvere 44 316.**

Tere! Olen 11 aastane poiss. Sooviksin leida kirjasõpra vanuses 10 - 11 a. Ta peaks olema tüdruk. **RAIN PUDA, Jüri tee 55, Lagedi, Harjumaa 75303.**

Hei, kõik 10 - 14 aastased poisid ja tüdrukud! Kui viitsite, siis kirjutage ühele 11a. tüdrukule, kes kogub kleepse, laulab, tantsib, ujub ja loeb! Ootan kirju koos fotoga. **RUTH ROOSI, Kajaka 8, Tallinn 11917.**

Tere! Sooviksin kirjasõbraks 7 - 9 aastast

tüdrukut. Ise olen 8. Minu huvialad on lugemine, udukate kogumine, kirjutamine ja joonistamine. Vastan igale kirjale. **LIINA TORN, Jõe 3 - 1, Võsu, Lääne-Virumaa 45501.**

Hei, 13 - 14 aastased tüdrukud! Teie kirju ootab 13 aastane Mariina. Mulle meeldib muusikat kuulata ja televiisorit vaadata. Kogun kleepse ja kommipabereid. **MARIINA KULIKOVA, Võidu 8 - 1, Vastseliina, Võrumaa 65 201.**

Tere! Olen 13 aastane tüdruk, kes käib muusikakoolis, laulmas ja aeroobikas ning kellele meeldib üle kõige näidelda. Kirjasõpra ootan igas vanuses. **MARIT ILVES, Lohu 10, Elva 61506.**

Tere! Sooviksin saada kirjasõpra. Kirjutage kõik! Ise olen ilus ja tark, hea joonistamisoskusega 10 aastane plika. Armastan hobuseid ja oma koera. Kogun postreid ja hobuseasju ning -pilte ja kosmeetikat. Kunagi võiks ka kokku saada. **TALVI PIHL, Tiigi 4 - 51, Saku 75501, tel 721 594.**

Hei, hei! Olen 11 aastane tüdruk, kes soovib saada 11 - 13 aastasi poisse-tüdrukuid kirjasõbraks. Mu hobid on ujumine, laulmine ja joonistamine, lemmikbänd on Spice Girls. Kirja juurde võiks panna ka enda pildi. **KAIRE TAGEL, Kooraste k., Kaagvere sjsk, 63103 Põlva mk.**

Tere, kõik 9 - 11 aastased tüdrukud! Olen 10 aastane Riinu, kelle hobideks on joonistamine, ratsutamine, luuletuste kirjutamine, kleepsude, salvrätikute ja udukate kogumine. Lemmikloom on hobune, kodus on kahjuks ainult kalad. **RIINU VAIKNE, Nuutri 15 - 3, Kärkla, Hiiumaa 92414.**

Tere! Olen 11 aastane poiss ja soovin endale 10 - 12 aastasi kirjasõpra. Mulle meeldib jalg- ja korvpall, mu lemmikbändid on Smilers ja Offspring. **JOOSEP HALLIKAS, Härma 1 - 121, Tallinn 13615.**

Hei, kõik 11 - 13 aastased poisid-tüdrukud! Sooviksin leida kirjasõpra, kes peaks esimese kirjaga saatma ka pildi. Olen 10 aastane. Mulle meeldib korvpall, merisiga ja kass. Varsti saan ka kalad. Mu lemmikbänd on Spice Girls. **MAARJA-LIISA PLADO, Orgita 30 - 17, Märjamaa v., Rapla mk. 78 301.**

Hei! Sooviksin kirjasõbraks 7 - 9 aastast tüdrukut. Ma ise olen 8 aastane lõbus

tüdruk. Mulle meeldivad loomad, kodus on mul 3 imearmast jänest. Mulle meeldib joonistada ja ujuda. Kogun kleepse. Ootan kirju lõbusatelt tüdrukutelt üle Eesti. **MARELLE VAL-LIMÄE, Ehitajate tee 8 - 2, Haapsalu, Läänemaa 90401.**

Tsauka! Olen 9 aastane tüdruk, kes otsib kirjasõpra vanuses 9 - 12 a. Olen elav ja kõigest huvituv, kogun kleepse. Armastan väga lugeda. Spordist meeldib mulle kõige rohkem tennis, koolitundidest matemaatika ja inglise keel. Mu lemmikbänd on Spice Girls ning lemmiklauljad Gery ja Britney Spears. Palun saata ka foto! **MARIT KÜTT, Mai 45 - 9, Pärnu 80022.**

Hei, kõik poisid ja tüdrukud vanuses 11 - 13 aastat! Ootan teilt kirju. Olen 11 aastane poiss, mulle meeldib ujuda, arvutimänge ja korvpalli mängida. Mulle meeldib kuulata igasugust musa. Soovin, et ümbrikus oleks ka foto. **INDREK PAIS, Kiikre 23, Mõisaküla, Viljandi mk. 69302.**

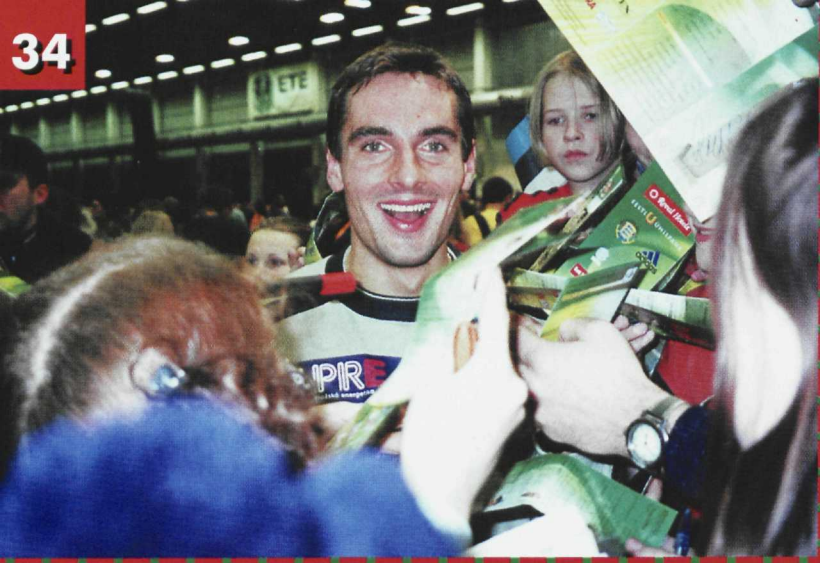
Hei! Otsin endale kirjasõbraks 14 - 16 aastast poissi või tüdrukut. Ise olen 15. Olen sündinud Kaljukitse tähtkujus. Mulle meeldib rattaga sõita ja ujuda, lemmikloomadeks on koer ja hobune. **KRISTI TAGEL, Kaagvere sjsk, Põlvamaa 63 103.**

Hei, kõik 11 - 14 aastased tüdrukud! Teie kirja ootab 12 aastane Kristina. Mulle meeldivad loomad ja muusika kuulamine. Kogun materjali Spice Girls kohta ja kleepse. Sinu kirjast sooviksin leida foto. **KRISTINA VALLIMÄE, Ehitajate tee 8 - 2, Haapsalu, Läänemaa 90401.**

Tere, poisid ja tüdrukud! Sooviksin endale kirjasõpra vanuses 10 - 12. Ma õpin Kohila Gümnaasiumis 4. b klassis, olen 10 aastane. Mulle meeldib viibida looduses. Minu lemmiklaulja on Celine Dion ja lemmikansambel Savage Garden. Mu lemmikloom on koer. Käin kunstiringis ja mulle meeldib tantsida. **IMBI SÖBER; Piiriääre 2 - 6, Kohila, Rapla mk. 79 801.**

Kallis Hea Laps!

Mina õpin Narva Juhkentali kooli 4. b klassis, Käin muusikakoolis, mängin klaverit. Mulle meeldib laulda, tantsida, kelgutada ja lugeda, eriti ajakirja Hea Laps. **KATJA TOROPOVA, Grafovi 6 - 28, Narva 20308.**

HÜÜDLAUSE PABERILE JA PÖIAL PIHKU!

Erki Nool oli meie mulluse kangelastenimekirja esireas nii poiste kui tüdrukute seas. Sügisel, Sidneys toimuvate olümpiamängude ajal saame jälle põialt pidada nii talle kui Reval Cupi võitjale, tšehhi sportlasele Roman Šeberlele (pildil). Muidugi on nii Triibu-Liine kui Paul nende suured fännid ja unistavad sellest, kuidas nad publiku hulgas istuvad ja mehi hüüdlausestega ergutavad. Aga kumbki ei tea, MIDA HÜÜDA ja MILLIST PILTI pea kohal hoida!

Kõiki uudiseid Erki Noole kohta leiad soovi korral interneti-aadressil: vvv.delfi.ee/revall

Mis siis muud, kui peate Paulile ja Triibu-Liinele appi tulema!

Parimate lausete ja piltide tegijaid autasustab Stabilo Reval Cupi pastakate ja võitjate autogrammifotodega!

NB! Oleks hea, kui fantaasialend ei vajaks suuremat paberit kui joonistusvihikuleht (A4) – muidu ei mahu meie toimetus enam Harju tänavale ära...

UUSI ASJU AVASTAMA!

Veidi kadedaks võtab teadmine, et kõik mandrid meie planeedil on juba avastatud. Aga kindlasti leidub asju, nähtusi ja mõtteid, mida annab veel avastada küll ja küll!

Legomeistrid avastasid näiteks just tänavu, et legoklotsidest annab mõnusasti konstrueerida polaaruurijate-komplekte.

Aga mida Sina, hea lugeja, kavatsed avastada või leiutada – olgu täna, homme või ka kümne aasta pärast?

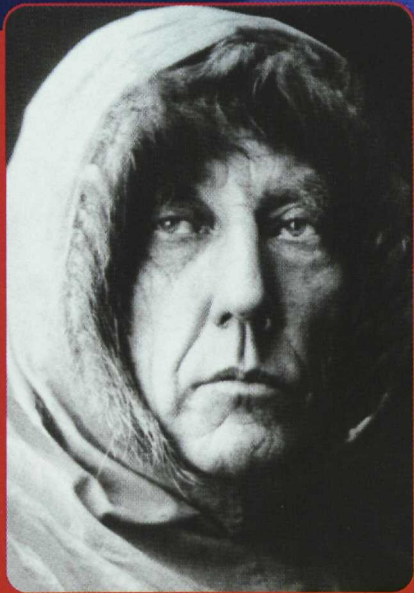
OOTAME
joonistusi ja jutte
avastamisplaanidest
5. APRILLINI!

Parimatele auhinnad **REKATOLT!**

LEGO

LEGO esindaja Eestis:
AS Rekato

Roald Amundsen

KES RABASID NABASID?

4. XII heiskas Amundsen lõunanabal Norra lipu.

Kui 1909. aasta aprillikuus levis teade, et ameeriklane Robert Edwin Peary on vallutanud põhjanaba, siis ei jaksanud norralane Roald Amundsen teiste rõõmust osa saada – alates 14. eluaastast oli ta nimelt unistanud Arktika-ekspeditsioonist ja täismeheks saades oli selleks juba ka põhjalikke ettevalmistusi teinud. Amundsen oli belglaste ekspeditsiooni koosseisus magnetilist lõunapoolust otsides õnnetusekombel aasta otsa laevaga jäätükide vahel triivitud – eksirännakust oli siiski ka kasu, sest see tõestas, et poolusel on võimalik talvitada. 1903. aastal juhtis norralane juba ise Gjoa- nimelisel laeval ekspeditsiooni, mille käigus avastati, et Ameerikast saab meritsi ka põhja poolt mööda sõita.

Norralane pani eskimote tarkused kõrva taha.

Kui kõik varasemad polaaruurijad olid eskimoid pidanud algelisteks metsinimesteks, siis Amundsen õppis kahe eskimote seas veedetud aasta jooksul igasuguseid tarkusi ja oskusi, tänu millele see vapper rahvas polaaratingimustes ellu suutis jääda. Ta leidis, et eskimote nahkrõivad on ühtaegu soojad ja kerged ning laskis need endalegi õmmelda.

Amundsen õppis koeri kelgu ette rakendama ning avastas, et koerarakend on igijääl ja lumel mootorkelgust kindlam sõiduvahend. Pealegi ei kõlba kelk süüa – koeri, vaesekesi, aga sai suurimas näljahädas elusa lihalaona kasutada... Pärast 1906. a. augustis edukalt lõppenud reisi valmistus vapper norralane põhjanabale sõitma, kuid, kuulnud, et Peary jõudis temast ette, otsustas kuulsaks saada hoopis lõunanaba vallutajana.

Veel üks Robert võistlejaks!

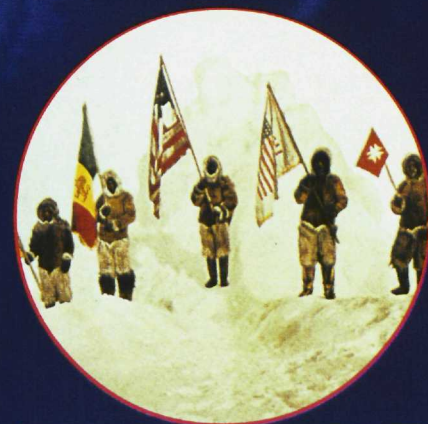
Kui Amundseni laev Fram 1910. aastal lõunanaba-ekspeditsiooni alustas, levis uus rahutuks tegev kuuldus: nimelt oli sama retk plaanis ka inglasel Robert Scottil. Scotti varustus oli Amundseni omast hulga rikkalikum, kuid norralase polaarretke-kogemused ei lasknud inglasel kuulsust ja au endale krabada. Scotti mootorsõidukid ja siberi tõugu hobused ei pidanud pakasele vastu, sellal kui Amundseni koeretakendid viisid meeskonna eesmärgile. Tõsi küll, 42 koerast jõudis lõunanabale vaid 18... Lõunanaba vallutamise päevas pole ajalugu päris kindel: ühtedel andmetel jõudis Amundsen lõunanabale 14. detsembril 1911, teised kinnitavad, et

sinna jõuti kaks päeva hiljem. Scottile, kes jõudis sihtkohta 35 päeva hiljem, jäeti maha telk ja kiri.

Amundsen hukkus lennuõnnetusel 1928. a. juunis, otsides Põhja-Jäämere kohal alla kukkunud itaallasest rännumehe Nobile õhulaeva.

1980. aastate lõpus jõudsid Peary logiraamatud ameerika teadlaste kätte, ning nende põhjal võib oletada, et tegelikult jäi Pearyl põhjapoolusele jõudmisest 200 km puudu, nii et on üpris võimalik, et just Amundseni meeskond oleks pidanud pälvima esmaavastaja au. Kuid samas võib olla tegelik põhjapooluse vallutaja hoopis USA lendur Richard Byrd, kelle lennuk jõudis Teravmägedelt põhjanabale alles 9. mail 1926...

Alma Stern

Peary arvas 1909 ekslikult, et on jõudnud põhjanabale. Pilt on tehtud nabast 200 km kaugusel.

LUGEMIST KÕIGILE!

Maa peal, vees ja õhus

Kõigile, kes tunnevad huvi liikuvate masinate vastu, on mõeldud Prisma Prindi välja antud sisukas, põhjalik ja mitmekesine raamat "Autod. Laevad. Lennukid". Raamatust saad teada huvitavaid fakte nii mootorite kui leiutajate maailmast.

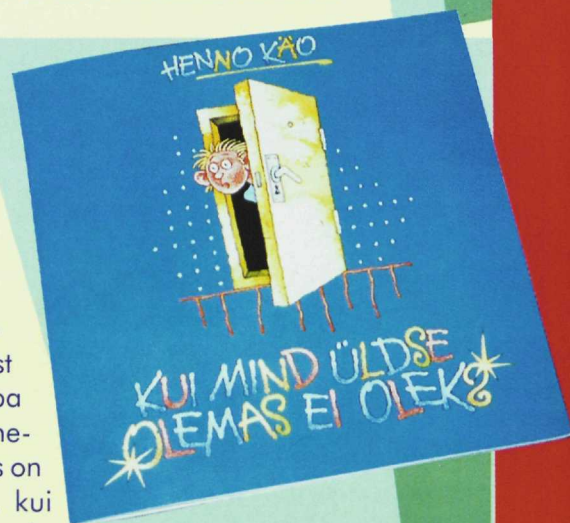
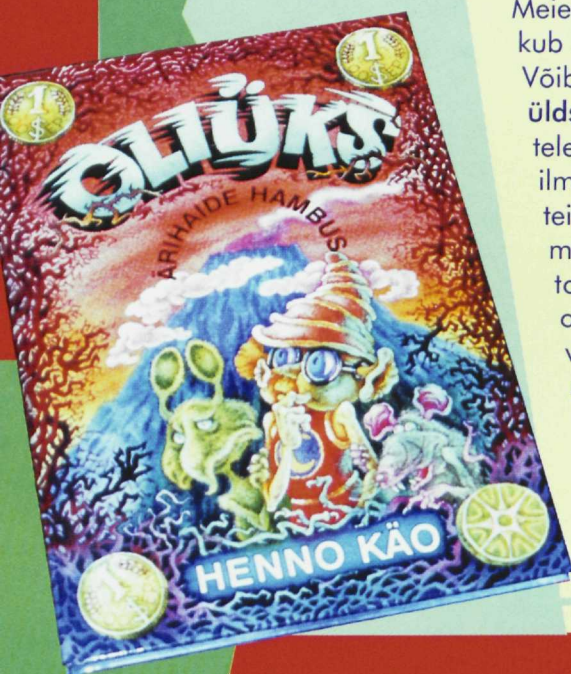
Jänes Marta sõbralik maailm

Kõige pisematele – eriti neile, kes kardavad nii kurja hunti, tonti või konti – sobib lugemiseks ja piltide imetlemiseks austraallanna Shirley Barberi juturaamat "Jänes Marta ja kõik tema sõbrad", mille avaldas Kirilille kirjastus. Jänes Marta ja ta naaber kass Tabita satuvad küll tihti-peale täbaratesse olukordadesse, kuid iga loo lõpus võib väike lugeja kergendatult ohata: mõlemad sõbrad kukuvad õnnelikult käppadele!

Oliüks on tõesti olemas!

Meie vana sõber Henno Käo pakub lugejatele taas uusi teoseid. Võib-olla on raamat "Kui mind üldse olemas ei oleks" vanematele lugejatele juba tuttav – sellest ilmutas nüüd kirjastus Avita juba teise trüki. Raamat koosneb lühematest jutukestest, mida lugedes on tore fantaseerida, mis oleks, kui oleksime hoopis teistmoodi olevused. Mis oleks aga siis, kui keegi meist oleks Oliüks? Üsnagi võimalik, et siis satuks ta ärihaide hambusse. Ja siis saaks Henno Käo kirjutada-joonistada raamatule "Oliüks ärihaide hambus" teise osa. Esimene osa, et te teaksite, on juba kirjastuse Hotger kaudu ilmunud!

ISSN 1406-3441

EESTI RAHVUSRAAMATUKOOL